

Grozījumi:

29.09.2022. likums / LV, 197, 11.10.2022. / Stājas spēkā 01.01.2023.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Latvijas Bankas likums

A sadaļa Latvijas Bankas darbības pamatnoteikumi

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1. pants. Šā likuma mērķis ir nodrošināt tiesisku, efektīvu, nepārtrauktu un neatkarīgu Latvijas Bankas darbību.

2. pants. (1) Latvijas Banka ir Latvijas centrālā banka.

(2) Latvijas Banka ir Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībniece.

(3) Latvijas Bankai ir sava manta.

3. pants. (1) Latvijas Banka ir atvasināta publiska persona. Tā ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā un to īstenošanā, kā arī nav institucionālā un funkcionālā padotībā valsts un pašvaldību institūcijām.

(2) Latvijas Banka, Latvijas Bankas padomes locekļi un Latvijas Bankas padomes izveidoto komiteju locekļi, īstenojot tiesību aktos piešķirtās pilnvaras un veicot uzticētos uzdevumus un pienākumus, neprasa un nepieņem norādījumus no Līguma par Eiropas Savienības darbību 130. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 4. protokola "Par Eiropas Centrālo banku sistēmas Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem" (turpmāk — Statūti) 7. pantā minētajiem tiesību subjektiem, un šie tiesību subjekti nav tiesīgi dot norādījumus Latvijas Bankai, Latvijas Bankas padomes locekļiem un Latvijas Bankas padomes izveidoto komiteju locekļiem vai citādā veidā mēģināt tos ietekmēt saistībā ar amata pienākumu izpildi.

4. pants. (1) Atbilstoši Līgumam par Eiropas Savienības darbību Latvijas Bankas darbības galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti.

(2) Nekaitējot galvenajam mērķim, Latvijas Banka atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 1. punktam atbalsta Eiropas Savienības vispārējo ekonomikas politiku, kā arī veicina Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti kopumā.

5. pants. (1) Latvijas Banka piedalās Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu izpildē un veic citus uzdevumus, kas nav pretrunā ar šā likuma 4. pantā noteiktajiem Latvijas Bankas mērķiem un Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu izpildi, tostarp:

- 1) piedalās monetārās politikas veidošanā un īsteno to;
- 2) veic makroekonomisko analīzi un pētniecību;
- 3) nosaka un īsteno makrouzraudzības politiku;
- 4) regulē un uzrauga finanšu tirgus un tā dalībnieku darbību;
- 5) veic noregulējuma iestādes uzdevumus, tostarp izstrādā noregulējuma plānus, saskaņā ar Kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību darbības atjaunošanas un noregulējuma likumu (turpmāk — noregulējuma piemērošana);
- 6) nodrošina Noguldījumu garantiju fonda darbību, Apdrošināto aizsardzības fonda darbību un kompensāciju izmaksu ieguldītājiem (turpmāk — kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšana);
- 7) veic valūtas operācijas;
- 8) tur un pārvalda ārējās rezerves un citus aktīvus;
- 9) veicina maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmu raitu darbību, tostarp nodrošina Latvijas Bankas maksājumu sistēmas efektīvu un drošu darbību un attīstību;
- 10) glabā Valsts kasē turētos naudas līdzekļus, tostarp ārvalstu valūtā;
- 11) emitē *euro* banknotes un monētas, kā arī veicina to pieejamību Latvijā;
- 12) reģistrē un kontrolē tiesību subjektus, kas veic *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā (turpmāk — naudas apstrādātājs);
- 13) pilda Valsts analīzes centra un Monētu valsts analīzes centra funkcijas;
- 14) nodrošina statistisko informāciju, tostarp atbalsta Eiropas Centrālās bankas darbību Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu izpildei nepieciešamās statistiskās informācijas sagatavošanā;
- 15) uztur Kredītu reģistru saskaņā ar Kredītu reģistra likumu;
- 16) konsultē Saeimu un Ministru kabinetu monetārās politikas jautājumos un citos ar Latvijas Bankas uzdevumu veikšanu saistītos jautājumos, tostarp ekonomiskās un fiskālās politikas jautājumos, kas ietekmē monetārās politikas īstenošanas efektivitāti;
- 17) veicina sabiedrības finanšu pratību un ekonomikas zināšanu apguvi.

(2) Latvijas Banka operacionāli nodala šā panta pirmās daļas 1. punktā minētā uzdevuma izpildi, šā panta pirmās daļas 4. punktā minētā uzdevuma izpildi un šā panta pirmās daļas 5. punktā minētā uzdevuma izpildi, tostarp:

- 1) nosaka šo uzdevumu izpildei nepieciešamās informācijas aprites ierobežojumus un aizsardzības pasākumus;
- 2) izveido atbilstošu iekšējās kontroles sistēmu;
- 3) atbilstoši šā likuma 50. pantam izveido komiteju, kuru pilnvaro pieņemt lēmumus finanšu tirgus un tā dalībnieku uzraudzības jomā, un atbilstoši šā likuma 54. pantam izveido komiteju, kuru pilnvaro pieņemt lēmumus, kas nepieciešami saistībā ar noregulējuma piemērošanu un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu.

(3) Šā panta pirmās daļas 4. un 5. punktā minētos uzdevumus veic tā, lai netiktu ierobežota Latvijas Bankas uzdevumu izpilde attiecībā uz monetārās politikas veidošanu un īstenošanu.

6. pants. Latvijas Bankai ir aizliegts veikt monetāro finansēšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 123. pantu un Statūtu 21. pantu.

7. pants. (1) Latvijas Banka sadarbojas ar Eiropas Centrālo banku, Vienotā neregulējuma valdi, Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju un citām Eiropas Savienības institūcijām, Eiropas Savienības dalībvalstu un ārvalstu centrālajām bankām un starptautiskajām, Eiropas Savienības un ārvalstu finanšu institūcijām un to izveidotajām institucionālajām vienībām, kā arī ar tām Eiropas Savienības dalībvalstu un ārvalstu institūcijām, tostarp to izveidotajām institucionālajām vienībām, kuru kompetencē ir finanšu tirgus dalībnieku, finanšu tirgus un infrastruktūras uzraudzība, neregulējuma piemērošana, kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšana, finanšu sistēmas stabilitātes veicināšana, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršana vai starptautisko vai nacionālo sankciju režīma ievērošanas kontrole.

(2) Latvijas Banka var piedalīties starptautisko finanšu tirgus uzraudzības institūciju darbā, kā arī, saņemot Eiropas Centrālās bankas piekrišanu, iekļauties starptautiskajās monetārajās institūcijās Statūtu 6.2. panta izpratnē.

(3) Latvijas Banka var piedalīties citu starptautisko un reģionālo institūciju darbībā, kas atbilst tās mērķiem un uzdevumiem.

8. pants. (1) Latvijas Banka atbilstoši šajā un citos likumos noteiktajam pilnvarojumam izdod ārējos normatīvos aktus — noteikumus.

(2) Latvijas Bankas noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", ja tajos nav noteikts cits spēkā stāšanās termiņš.

(3) Latvijas Bankas noteikumus un iekšējos normatīvos aktus apstiprina Latvijas Bankas padome.

(4) Latvijas Banka ir tiesīga klātienē un attālināti pārbaudīt tās noteikumu un lēmumu izpildi.

9. pants. Latvijas Banka ir tiesīga Latvijas, Eiropas Savienības un ārvalstu tirgos:

- 1) ņemt aizņēmumus un piešķirt aizdevumus pret atbilstošu nodrošinājumu;
- 2) pieņemt un izvietot noguldījumus;
- 3) veikt citus darījumus, tostarp iekļāt aktīvus;
- 4) veikt maksājumus.

10. pants. Latvijas Banka ir tiesīga:

1) pieprasīt un bez maksas saņemt savu uzdevumu veikšanai nepieciešamo informāciju, tostarp statistiskos datus:

a) no finanšu tirgus dalībniekiem, kuru darbību regulē un uzrauga Latvijas Banka (turpmāk — Latvijas Bankas uzraudzītie finanšu tirgus dalībnieki), un no naudas apstrādātājiem,

b) no personām, kurām ir pienākums iesniegt Latvijas Bankai statistiskos datus saskaņā ar šā likuma E sadaļu,

c) no citām personām, ja ir pamats uzskatīt, ka tās ir saistītas ar tiesību aktu pārkāpumu vai ka to rīcībā varētu būt pārkāpuma apstākļu noskaidrošanai nepieciešamā informācija,

d) no publiskām personām, tostarp no komercreģistra iestādes, un privātpersonām, kam deleģēti vai ar pilnvarojumu nodoti valsts pārvaldes uzdevumi;

2) saņemt un apkopot savu uzdevumu veikšanai nepieciešamo informāciju un datus par tautsaimniecības un finanšu sistēmas attīstību, kā arī publicēt šo informāciju un datus, ievērojot informācijas aizsardzības prasības.

II nodaļa Latvijas Bankas pārvalde

11. pants. (1) Latvijas Banku pārvalda Latvijas Bankas padome.

(2) Latvijas Bankas padome sastāv no septiņiem Latvijas Bankas padomes locekļiem (tostarp Latvijas Bankas prezidenta un diviem viņa vietniekiem).

12. pants. (1) Latvijas Bankas prezidentu pēc vismaz 10 Saeimas deputātu ierosinājuma ievēlē amatā Saeima.

(2) Pārējos Latvijas Bankas padomes locekļus pēc Latvijas Bankas prezidenta ierosinājuma ievēlē amatā Saeima.

(3) Par Latvijas Bankas prezidentu var būt persona:

- 1) kura ir Latvijas Republikas pilsonis;
- 2) kura ir ieguvusi vismaz maģistra grādu vai tam pielīdzināmu grādu;
- 3) kurai ir atbilstoša pieredze organizācijas vadītāja vai tā tiešā padotībā esošā amatā;
- 4) kura ir kompetenta makroekonomikas un finanšu tirgus analīzes jautājumos;
- 5) kurai ir nevainojama reputācija;
- 6) kura atbilstoši likuma prasībām ir tiesīga saņemt pirmās kategorijas speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam.

(4) Par Latvijas Bankas padomes locekli var būt persona:

- 1) kura ir Latvijas Republikas pilsonis;
- 2) kura ir ieguvusi vismaz maģistra grādu vai tam pielīdzināmu grādu;
- 3) kurai ir nevainojama reputācija;
- 4) kura ir uzkrājusi amatam atbilstošu pieredzi;
- 5) kura atbilstoši likuma prasībām ir tiesīga saņemt pirmās kategorijas speciālo atļauju pieejai valsts noslēpumam.

13. pants. (1) Latvijas Bankas padomes locekļa pilnvaru termiņš ir pieci gadi.

(2) Ja Latvijas Bankas padomes loceklis atstāj amatu pirms pilnvaru termiņa beigām, viņa vietā Saeima ievēlē jaunu Latvijas Bankas padomes locekli uz piecu gadu pilnvaru termiņu.

(3) Viena un tā pati persona var būt par Latvijas Bankas padomes locekli ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas.

14. pants. (1) Saeima var atbrīvot Latvijas Bankas padomes locekli no amata pirms šā likuma 13. panta pirmajā daļā noteiktā termiņa tikai tad, ja:

- 1) ir saņemts viņa personisks iesniegums par atkāpšanos no amata;

2) viņš vairs neatbilst amata veikšanai nepieciešamajiem nosacījumiem Statūtu 14.2. panta izpratnē;

3) viņš ir izdarījis smagu pārkāpumu Statūtu 14.2. panta izpratnē.

(2) Latvijas Bankas prezidents Saeimas lēmumu par atbrīvošanu no amata var pārsūdzēt Statūtu 14.2. pantā noteiktajā kārtībā. Cits Latvijas Bankas padomes loceklis Saeimas lēmumu par atbrīvošanu no amata var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

15. pants. (1) Latvijas Bankas padomes sēdes sasauc un vada Latvijas Bankas prezidents.

(2) Katram Latvijas Bankas padomes loceklim ir tiesības pieprasīt Latvijas Bankas padomes sēdes sasaukšanu.

(3) Latvijas Bankas padomes sēdes organizē klātienē, attālināti vai aptaujas kārtībā, sazinoties elektroniski, izmantojot videokonferences zvanu vai citus informācijas tehnoloģiju rīkus. Atsevišķi Latvijas Bankas padomes locekļi sēdē var piedalīties no pārējiem Latvijas Bankas padomes locekļiem atšķirīgā veidā.

(4) Latvijas Bankas padome var pasludināt sēdi vai tās daļu par slēgtu.

(5) Latvijas Bankas padomes sēdē vai sēdes daļā, kura nav pasludināta par slēgtu un kurā tiek skatīti ar finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanu un uzraudzību, noregulējuma piemērošanu vai kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu saistīti jautājumi, var piedalīties Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku biedrību pārstāvji.

(6) Latvijas Banka izdod noteikumus, kuros nosaka Latvijas Bankas padomes sēžu sasaukšanas, organizēšanas un norises kārtību.

(7) Latvijas Bankas padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse Latvijas Bankas padomes locekļu.

(8) Latvijas Bankas padome lēmumus pieņem ar sēdes dalībnieku balsu vairākumu. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir sēdes vadītāja balss.

16. pants. (1) Latvijas Bankas prezidents vada Latvijas Bankas padomi un atbild par tās darba organizāciju.

(2) Latvijas Bankas prezidents vada Latvijas Bankas administratīvo darbu un bez īpaša pilnvarojuma pārstāv Latvijas Banku. Latvijas Bankas administratīvā darba vadības jautājumu īstenošanu Latvijas Bankas prezidents var nodot Latvijas Bankas padomes loceklim vai darbiniekam.

(3) Latvijas Bankas prezidents vai viņa noteikts Latvijas Bankas padomes loceklis pieņem darbā un atbrīvo no darba Latvijas Bankas darbiniekus, ievērojot Latvijas Bankas padomes noteikto Latvijas Bankas struktūru un atlīdzības sistēmu.

(4) Latvijas Bankas prezidents, kā arī viņa noteikts Latvijas Bankas padomes loceklis vai darbinieks var piedalīties Ministru kabineta sēdēs.

17. pants. (1) Latvijas Bankas prezidenta prombūtnes laikā Latvijas Bankas prezidenta pienākumus pilda viņa noteikts Latvijas Bankas prezidenta vietnieks. Latvijas Bankas prezidenta un abu viņa vietnieku prombūtnes laikā Latvijas Bankas prezidenta pienākumus pilda Latvijas Bankas prezidenta noteikts Latvijas Bankas padomes loceklis.

(2) Ja Saeima atbrīvo Latvijas Bankas prezidentu no amata saskaņā ar šā likuma 14. panta pirmo daļu vai beidzas viņa pilnvaru termiņš, līdz jauna Latvijas Bankas prezidenta pilnvaru termiņa sākumam Latvijas Bankas prezidenta pienākumus (izņemot Eiropas Centrālās bankas Padomes locekļa pienākumus atbilstoši Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Statūtiem) pilda Saeimas noteikts amatā esošs Latvijas Bankas prezidenta vietnieks, bet viņa prombūtnes laikā — Saeimas noteiktā Latvijas Bankas prezidenta vietnieka noteikts Latvijas Bankas padomes loceklis.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā noteiktā Latvijas Bankas prezidenta pienākumu pildīšanas kārtība attiecināma arī uz gadījumu, kad Latvijas Bankas padomes loceklis atrodas interešu konflikta situācijā.

18. pants. (1) Latvijas Bankas finanšu pārskatu sagatavošanu, Latvijas Bankas iekšējās kontroles sistēmas darbību, Latvijas Bankas iekšējā audita un Latvijas Bankas ārējo revidentu darbību pārrauga revīzijas komiteja vismaz triju locekļu sastāvā, un minēto locekļu vairākums ir neatkarīgi savu profesionālo pienākumu izpildē. Revīzijas komitejas locekļus apstiprina Latvijas Bankas padome.

(2) Latvijas Bankas padome apstiprina iekšējo normatīvo aktu, kurā nosaka revīzijas komitejas darba organizāciju.

19. pants. (1) Latvijas Bankas padome nosaka Latvijas Bankas padomes locekļu un Latvijas Bankas darbinieku atlīdzības sistēmu.

(2) Latvijas Bankas padomes locekļu mēneša amatalgu nosaka, Centrālās statistikas pārvaldes oficiālajā statistikas paziņojumā publicētajam finanšu un apdrošināšanas jomā strādājošo iepriekšējā kalendāra gada mēneša vidējās bruto darba samaksas apmēram piemērojot šādus koeficientus:

1) Latvijas Bankas prezidenta amatalgai — 5,44;

2) Latvijas Bankas prezidenta vietnieka amatalgai — 4,91;

3) Latvijas Bankas padomes locekļa amatalgai — 4,05.

(3) Latvijas Bankas padomes locekļa mēneša amatalgu atbilstoši šā panta otrajai daļai nosaka reizi gadā laikposmam no kārtējā gada 1. aprīļa līdz nākamā gada 31. martam.

(4) Latvijas Bankas padomes locekļu darba samaksas izmaksai, izdevumu atlīdzināšanai, ieturējumu no darba samaksas veikšanai un to ierobežojumiem, darba laikam un atpūtas laikam, kā arī darba aizsardzības pasākumiem piemēro Darba likumu un Darba aizsardzības likumu, ciktāl šajā likumā nav noteikts citādi.

(5) Ņemot vērā likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktos komercdarbības ierobežojumus, beidzoties šā likuma 13. panta pirmajā daļā noteiktajam Latvijas Bankas padomes locekļa pilnvaru termiņam, Latvijas Banka izmaksā Latvijas Bankas padomes loceklim atlaišanas pabalstu 50 procentu apmērā no viņa gada mēnešalgas apmēra, ja Latvijas Bankas padomes loceklis netiek atkārtoti ievēlēts Latvijas Bankas padomes locekļa amatā vai neturpina darba attiecības ar Latvijas Banku.

III nodaļa

Latvijas Bankas finanses

20. pants. Latvijas Bankas pamatkapitāls ir 100 miljoni *euro*.

21. pants. (1) Latvijas Bankai ir savs budžets, kuru apstiprina Latvijas Bankas padome.

(2) Latvijas Banka nosaka tās sniegto maksas pakalpojumu cenrādi.

22. pants. (1) Latvijas Bankas finanšu pārskata gads sākas 1. janvārī un beidzas 31. decembrī.

(2) Latvijas Banka sagatavo finanšu pārskatus atbilstoši Eiropas Centrālo banku sistēmai saistošajiem Eiropas Centrālās bankas tiesību aktiem par grāmatvedību un finanšu pārskatiem. Latvijas Banka, ievērojot Eiropas Centrālās bankas tiesību aktus, izdod iekšējo normatīvo aktu, kurā nosaka papildu prasības finanšu pārskatu sagatavošanai. Finanšu pārskatus un gada pārskatu apstiprina Latvijas Bankas padome.

23. pants. (1) Latvijas Banka triju darbdienu laikā pēc tam, kad Latvijas Bankas padome apstiprinājusi gada pārskatu, ieskaita valsts pamatbudžetā:

1) pārskata gadā gūtās peļņas daļu, kas aprēķināta, reizinot pārskata gadā gūto peļņu, kas atlikusi pēc iepriekšējos gados uzkrāto zaudējumu (ja tādi ir bijuši) segšanas, ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā noteikto uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi, nepiemērojot minētajā likumā noteikto ar nodokli apliekamo bāzi palielinošu koeficientu;

2) maksājumus par valsts kapitāla izmantošanu 50 procentu apmērā no pārskata gadā gūtās peļņas, kas atlikusi pēc iepriekšējos gados uzkrāto zaudējumu (ja tādi ir bijuši) segšanas.

(2) Latvijas Bankas padomei, apstiprinot gada pārskatu, ir tiesības pieņemt lēmumu par šā panta pirmās daļas 2. punktā noteiktā procentu apmēra samazināšanu, ja tas nepieciešams Latvijas Bankas rezerves kapitāla palielināšanai saistībā ar finanšu riskiem, kuriem Latvijas Banka pakļauta šajā likumā noteikto uzdevumu izpildē. Latvijas Banka par šādu lēmumu nekavējoties informē Saeimu un finanšu ministru.

(3) Pēc šajā pantā minēto atskaitījumu izdarīšanas Latvijas Bankas peļņas atlikums ieskaitāms rezerves kapitālā. Rezerves kapitālu veido iespējamo zaudējumu segšanai. Tā zaudējumu daļa, kuras segšanai rezerves kapitāla nepietiek, sedzama no Latvijas Bankas nākamo periodu peļņas šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā.

24. pants. (1) Latvijas Bankas uzraudzītais finanšu tirgus dalībnieks atbilstoši attiecīgā finanšu tirgus dalībnieka darbību regulējošajam likumam veic maksājumus Latvijas Bankai, lai segtu Latvijas Bankas izdevumus, kas tieši vai netieši saistīti ar finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanu un uzraudzību, neregulējuma piemērošanu un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu.

(2) Latvijas Banka nosaka Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku maksājumu apmēru, kā arī šo maksājumu aprēķināšanas un veikšanas kārtību.

(3) Par nokavētu vai nepilnīgu maksājumu attiecīgais Latvijas Bankas uzraudzītais finanšu tirgus dalībnieks maksā Latvijas Bankai nokavējuma naudu par katru nokavēto maksājuma dienu 0,05 procentu apmērā no nesamaksātās summas.

25. pants. (1) Ja Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku attiecīgā gada maksājumu apmērs pārsniedz Latvijas Bankas izdevumus finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanai un uzraudzībai, neregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai, tad attiecīgie Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku nākamajos gados sedzjamie izdevumi tiek samazināti par pārsnieguma summu.

(2) Ja Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku attiecīgā gada maksājumu apmērs nav pietiekams, lai segtu Latvijas Bankas izdevumus finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanai un uzraudzībai, neregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai, tad attiecīgie Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku nākamajos gados sedzjamie izdevumi tiek palielināti par iztrūkuma summu.

26. pants. (1) Par zaudējumiem, kas trešai personai nodarīti ar Latvijas Bankas padomes locekļa, darbinieka vai pilnvarnieka rīcību, pildot savus amata (darba) pienākumus, Latvijas Banka ir atbildīga tikai tad, ja Latvijas Bankas padomes loceklis, darbinieks vai pilnvarnieks ir tīši rīkojies pretiesiski vai pieļāvis rupju neuzmanību.

(2) Latvijas Bankas aktīvi, ar kuriem tā rīkojas, nav pakļaujami izpildu darbībām, tostarp nav apķīlājami, un uz tiem nav vēršama piedziņa ne tiesas, ne ārpus tiesas ceļā, pret tiem arī nevar vērst prasījumus, kas rodas saistībā ar šā likuma D sadaļā minēto uzdevumu izpildi.

IV nodaļa Konsultatīvā finanšu tirgus padome

27. pants. (1) Lai veicinātu Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku līdzdalību finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanas un uzraudzības, neregulējuma piemērošanas un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanas jomā, Latvijas Banka izveido konsultatīvu institūciju — konsultatīvo finanšu tirgus padomi. Konsultatīvās finanšu tirgus padomes uzdevumi ir sniegt:

1) priekšlikumus par to Latvijas Bankas noteikumu projektiem, kurus Latvijas Banka izdod, pildot šā likuma VIII nodaļā minētos uzdevumus;

2) viedokli par plānotajiem Latvijas Bankas nākamā gada izdevumiem finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanai un uzraudzībai, neregulējuma piemērošanai un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanai;

3) vērtējumu par kompensāciju izmaksas sistēmu līdzekļu uzkrāšanas un no tām veikto atlīdzību izmaksu

rezultātiem.

(2) Latvijas Banka ir tiesīga konsultēties ar konsultatīvo finanšu tirgus padomi arī citos ar Latvijas Bankas uzdevumu izpildi saistītos jautājumos.

28. pants. (1) Konsultatīvo finanšu tirgus padomi veido visu Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku biedrību deleģētie pārstāvji un trīs Latvijas Bankas pārstāvji. Konsultatīvās finanšu tirgus padomes personālsastāvu apstiprina Latvijas Bankas prezidents.

(2) Konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdes sasauc pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi pusgadā. Konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdes organizē klātienē, attālināti vai aptaujas kārtībā, sazinoties elektroniski, izmantojot videokonferences zvanu vai citus informācijas tehnoloģiju rīkus. Konsultatīvās finanšu tirgus padomes loceklis, kurš klātienē sēdē nevar piedalīties klātienē, var šajā sēdē piedalīties attālināti, ja viņam ir iespēja iepazīties ar sēdē izskatāmajiem dokumentiem.

(3) Klātienē vai attālinātā konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēde notiek, ja tajā piedalās vismaz puse no padomes locekļiem. Aptaujas kārtībā izskatāmais konsultatīvās finanšu tirgus padomes jautājums ir izskatīts un atbalstīts, ja par to aptaujā norādītajā termiņā nav saņemts neviens konsultatīvās finanšu tirgus padomes locekļa priekšlikums, viedoklis vai vērtējums.

(4) Ja Latvijas Bankas padome, izlemjot konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdē izskatītu jautājumu, pieņem lēmumu, kas nesakrīt ar konsultatīvās finanšu tirgus padomes vai atsevišķa konsultatīvās finanšu tirgus padomes locekļa izteikto priekšlikumu, viedokli vai vērtējumu, Latvijas Bankas padomes sēdes protokolā iekļauj pamatojumu, kāpēc konsultatīvās finanšu tirgus padomes vai atsevišķa konsultatīvās finanšu tirgus padomes locekļa priekšlikums, viedoklis vai vērtējums nav atbalstīts.

(5) Latvijas Banka izdod noteikumus, kuros nosaka konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēžu sasaukšanas, organizēšanas un norises kārtību.

(6) Konsultatīvās finanšu tirgus padomes sēdes vada Latvijas Bankas prezidenta noteikts Latvijas Bankas pārstāvis.

(7) Konsultatīvās finanšu tirgus padomes lietvedību nodrošina Latvijas Banka.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2023.)

B sadaļa

Latvijas Bankas kā centrālās bankas uzdevumi

V nodaļa

Monētārā politika un makroekonomiskā analīze

29. pants. (1) Latvijas Banka piedalās monetārās politikas veidošanā un īsteno to, ievērojot Statūtus un Eiropas Centrālās bankas tiesību aktus.

(2) Finanšu tirgus dalībnieks ir tiesīgs piedalīties *Eurosistēmas* monetārās politikas operācijās saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas tiesību aktu regulējumu un ievērojot Latvijas Bankas izvirzītos nosacījumus dalībai *Eurosistēmas* monetārās politikas operācijās, kas ietverami līgumā. Neskarot Eiropas Centrālās bankas tiesības, Latvijas Bankas padome var pilnvarot Latvijas Bankas padomes locekli vai darbinieku pieņemt lēmumus saistībā ar finanšu tirgus dalībnieka dalību *Eurosistēmas* monetārās politikas operācijās.

30. pants. Latvijas Banka veic makroekonomisko analīzi, pētot un analizējot finanšu tirgus un tautsaimniecības attīstību Latvijā, citās Eiropas Savienības dalībvalstīs un ārvalstīs, kā arī veic zinātnisko un pētniecisko darbību ekonomikas un finanšu jomā.

31. pants. (1) Finanšu tirgus dalībnieki, uz kuriem attiecas Eiropas Centrālās bankas noteiktās obligāto rezervju prasības, tur Latvijas Bankā obligātās rezerves atbilstoši Statūtu normām un Eiropas Centrālās bankas noteiktajam

apjomam un kārtībai.

(2) Latvijas Banka atbilstoši Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas tiesību aktiem piemēro finanšu tirgus dalībniekiem maksu par obligāto rezervju turēšanu Latvijas Bankā, seko obligāto rezervju prasību izpildei un īsteno pasākumus, kas nepieciešami obligāto rezervju prasību izpildes nodrošināšanai, tostarp izpilda lēmumus par sankciju piemērošanu vai veic citas ar sankciju piemērošanu saistītas darbības.

VI nodaļa

Ārējās rezerves, maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmas un finanšu darījumi

32. pants. (1) Latvijas Banka tur un pārvalda ārējās rezerves un citus aktīvus, ievērojot Statūtus un Eiropas Centrālās bankas tiesību aktus.

(2) Ārējās rezerves var veidot:

- 1) zelts;
- 2) ārvalstu valūta;
- 3) speciālās aizņēmuma tiesības un rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā;
- 4) citi ārējo rezervju aktīvi.

(3) Latvijas Banka ir tiesīga daļu ārējo rezervju un citu aktīvu nodot pārvaldīšanai Latvijas, citas Eiropas Savienības dalībvalsts, ārvalsts un starptautiskam finanšu tirgus dalībniekam, ievērojot Latvijas Bankas izvirzītos nosacījumus, kas ietverami līgumā.

33. pants. (1) Veicinot maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmu raitu darbību, Latvijas Banka:

- 1) piedalās *Eurosistēmas* maksājumu sistēmas efektīvas un drošas darbības nodrošināšanā, kā arī tās attīstībā;
- 2) nodrošina Latvijas Bankas maksājumu sistēmas efektīvu un drošu darbību, kā arī tās attīstību;
- 3) pārrauga maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmas, lai novērtētu šo sistēmu efektivitāti un drošību, tostarp ir tiesīga pieprasīt un bez maksas saņemt no maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmu operatoriem informāciju par sistēmu darbību;
- 4) veicina maksāšanas līdzekļu attīstību.

(2) Maksājumu sistēmas dalībnieks ir tiesīgs piedalīties *Eurosistēmas* un Latvijas Bankas maksājumu sistēmās saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas tiesību aktu regulējumu un ievērojot Latvijas Bankas izvirzītos nosacījumus dalībai *Eurosistēmas* un Latvijas Bankas maksājumu sistēmās, kas ietverami līgumā. Neskarot Eiropas Centrālās bankas tiesības, Latvijas Bankas padome var pilnvarot Latvijas Bankas padomes locekli vai darbinieku pieņemt lēmumus saistībā ar maksājumu sistēmas dalībnieka dalību *Eurosistēmas* un Latvijas Bankas maksājumu sistēmās.

34. pants. Īpašos gadījumos Latvijas Banka ir tiesīga pret atbilstošu nodrošinājumu piešķirt ārkārtas likviditātes aizdevumu maksāspējīgam Eiropas Centrālās bankas un Latvijas Bankas uzraudzītam finanšu tirgus dalībniekam ar īslaicīgām likviditātes problēmām, lai novērstu ķēdes reakciju uz pārējiem finanšu tirgus dalībniekiem vai būtiskus satricinājumus finanšu tirgū.

35. pants. Latvijas Banka ir tiesīga darboties kā Līguma par Eiropas Savienības darbību 123. pantā un Statūtu 21. pantā minēto tiesību subjektu fiskālais aģents.

36. pants. Valsts kasē turēto *euro* naudas līdzekļu pārskaitījumus Latvijas Banka veic bez maksas.

37. pants. Finanšu tirgus dalībnieku naudas līdzekļi un finanšu instrumenti, ko šie dalībnieki tur Latvijas Bankā, nav pakļaujami izpildu darbībām ne tiesas, ne ārpus tiesas ceļā.

VII nodaļa

Banknošu un monētu emisija un apgrozība

38. pants. (1) Latvijas Banka atbilstoši Statūtiem un Eiropas Centrālās bankas tiesību aktiem organizē *euro* banknošu izgatavošanu un piegādi, kā arī emitē *euro* banknotes.

(2) Latvijas Banka organizē *euro* apgrozības monētu, tostarp *euro* piemiņas monētu, un kolekcijas monētu dizaina izveidi, izgatavošanu un piegādi, kā arī emitē tās, ievērojot Eiropas Savienības tiesību aktus un Eiropas Centrālās bankas apstiprinātu *euro* monētu emisijas daudzumu. Latvijas Banka informē sabiedrību par tās emitētajām *euro* monētām, informāciju publicējot Latvijas Bankas tīmekļvietnē.

(3) Latvijas Banka *euro* banknotes un monētas apstrādā, aizstāj un izņem no apgrozības atbilstoši Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktiem.

(4) Latvijas Banka izsniedz kredītiestādēm un pieņem no tām *euro* banknotes un monētas un sniedz citus saistītus pakalpojumus saskaņā ar Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktiem un ievērojot Latvijas Bankas izvirzītos nosacījumus, kas ietverami līgumā. Latvijas Bankas padome var pilnvarot Latvijas Bankas padomes locekli vai darbinieku pieņemt lēmumus attiecībā uz *euro* banknošu un monētu izsniegšanu un pieņemšanu un citu saistītu pakalpojumu sniegšanu kredītiestādēm.

(5) Veicinot *euro* skaidrās naudas pieejamību Latvijā, Latvijas Banka:

- 1) monitorē, analizē un prognozē skaidrās naudas apriti Latvijā;
- 2) reizi gadā sagatavo pārskatu par skaidrās naudas apriti un pieejamību Latvijā;
- 3) sadarbībā ar skaidrās naudas apriti Latvijā iesaistītajiem tiesību subjektiem izstrādā un īsteno pasākumus pietiekamas *euro* skaidrās naudas aprites nodrošināšanai Latvijā.

39. pants. (1) Latvijas Banka izņem no apgrozības Latvijas Bankā iesniegtas apgrozībai nederīgas *euro* banknotes un monētas un aizstāj tās ar derīgām *euro* banknotēm un monētām. Latvijas Banka neaizstāj tādas Latvijas Bankā iesniegtas nederīgas *euro* banknotes vai monētas, kurām ir bojājuma pazīmes un kuru izskats, kā atzinusi Latvijas Banka, ir mainīts tīši vai tāda procesa rezultātā, kurš, saprātīgi pieņemot, var radīt *euro* banknošu un monētu izskata izmaiņas, izņemot Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktos noteiktos gadījumus, kad Latvijas Banka ir tiesīga lemt par tādu nederīgo *euro* banknošu un monētu aizstāšanu, kurām ir bojājuma pazīmes. Latvijas Bankas prezidenta apstiprināti naudaszīmju eksperti identificē *euro* un lata banknotes un monētas ar bojājuma pazīmēm un sniedz kompetentās institūcijas atzinumu Kriminālprocesa likuma izpratnē.

(2) Latvijas Banka neatlīdzina personām zaudējumus, kas radušies aizstāšanas prasībām neatbilstošu banknošu vai monētu dēļ.

(3) Latvijas Banka nosaka:

- 1) prasības, kādām jāatbilst apgrozībai nederīgām banknotēm un monētām, kurām ir bojājuma pazīmes, lai tās pieņemtu identifikācijai un atzītu par derīgām aizstāšanai;
- 2) prasības attiecībā uz dokumentiem un informāciju, kādu persona sniedz Latvijas Bankai, iesniedzot aizstāšanai apgrozībai nederīgas banknotes un monētas, kurām ir bojājuma pazīmes;
- 3) kārtību, kādā persona iesniedz un Latvijas Banka pieņem, identificē un aizstāj apgrozībai nederīgu banknoti un monētu, kurai ir bojājuma pazīmes.

(4) Lēmumu par identifikācijai pieņemtas apgrozībai nederīgas banknotes vai monētas ar bojājuma pazīmēm aizstāšanu Latvijas Bankas padomes noteiktajos gadījumos pieņem komiteja, kuras sastāvu nosaka Latvijas Bankas

padome. Minētā komiteja ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse komitejas locekļu. Lēmumus pieņem ar sēdes dalībnieku balsu vairākumu. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir sēdes vadītāja balss. Latvijas Banka nosaka minētās komitejas darba organizāciju.

(5) Šā panta ceturtajā daļā minētā komitejas lēmuma pieņemšanas termiņā neieskaita laikposmu:

1) no dienas, kad Latvijas Banka informējusi izmeklēšanas iestādi par aizstāšanai iesniegto banknošu vai monētu iespējamo saistību ar noziedzīgu nodarījumu, līdz dienai, kad izmeklēšanas iestāde paziņojusi Latvijas Bankai par kriminālprocesa uzsākšanu vai atteikumu uzsākt kriminālprocesu;

2) kurā saistībā ar aizstāšanai iesniegtajām banknotēm vai monētām tiek veikts kriminālprocess.

(6) Šā panta ceturtajā daļā minēto komitejas lēmumu var apstrīdēt Latvijas Bankas padomē Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

40. pants. (1) Latvijas Banka izņem no apgrozības Latvijas Bankā iesniegtas viltotas banknotes un monētas un nelikumīgas *euro* banknošu un monētu reprodukcijas, ievērojot Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktus.

(2) Gadījumos, kas noteikti Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktos, kuri nosaka *euro* banknošu un monētu reproducēšanas noteikumus, Latvijas Banka pēc personas pieprasījuma sniedz rakstveida apstiprinājumu par *euro* monētas reprodukcijas likumīgumu vai piekrišanu noteikt atbrīvojumu tādas *euro* banknotes reprodukcijai, kura izgatavota tikai Latvijas Republikas teritorijā. Lēmumu par *euro* monētas reprodukcijas likumīgumu un piekrišanu noteikt atbrīvojumu *euro* banknotes reprodukcijai pieņem šā likuma 39. panta ceturtajā daļā minētā komiteja. Komitejas lēmumu var apstrīdēt Latvijas Bankas padomē Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Latvijas Banka neatlīdzina personām zaudējumus, kas radušies viltotu banknošu vai monētu vai nelikumīgu *euro* banknošu vai monētu reprodukciju dēļ.

(4) Latvijas Banka nosaka:

1) prasības attiecībā uz dokumentiem un informāciju, kādu persona sniedz Latvijas Bankai, iesniedzot banknotes un monētas ar viltojuma pazīmēm;

2) kārtību, kādā persona iesniedz un Latvijas Banka pieņem un identificē banknotes un monētas ar viltojuma pazīmēm.

(5) Latvijas Banka ir kompetentā iestāde, kas pilda Padomes 2001. gada 28. jūnija regulas (EK) Nr. 1338/2001, ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi *euro* aizsardzībai pret viltošanu (turpmāk — regula Nr. 1338/2001) 4. un 5. pantā noteiktās Valsts analīzes centra un Monētu valsts analīzes centra funkcijas Latvijas Republikā.

(6) Latvijas Bankas prezidenta apstiprināti naudaszīmju eksperti identificē banknotes un monētas ar viltojuma pazīmēm un sniedz kompetentās institūcijas atzinumu Kriminālprocesa likuma izpratnē.

41. pants. (1) Latvijas Banka aizstāj apgrozībai derīgas *euro* banknotes un monētas.

(2) Latvijas Banka nosaka:

1) prasības, kādām jāatbilst apgrozībai derīgām *euro* banknotēm un monētām, lai tās pieņemtu identificēšanai un aizstāšanai;

2) prasības attiecībā uz dokumentiem un informāciju, kādu persona sniedz Latvijas Bankai, iesniedzot aizstāšanai apgrozībai derīgas *euro* banknotes un monētas;

3) apgrozībai derīgu *euro* banknošu un monētu aizstāšanas veidus un nosacījumus;

4) kārtību, kādā persona iesniedz un Latvijas Banka pieņem un aizstāj apgrozībai derīgas *euro* banknotes un monētas.

42. pants. (1) Latvijas Banka, ievērojot Eiropas Savienības tiesību aktus, ir tiesīga izplatīt *euro* kolekcijas

monētas un *euro* apgrozības monētas, tostarp *euro* piemiņas monētas, par cenu, kas pārsniedz to nominālvērtību.

(2) Latvijas Banka tās emitētu *euro* kolekcijas monētu, kurai konstatēts izgatavošanas defekts, aizstāj ar tādu pašu *euro* kolekcijas monētu bez defekta. Ja tas nav iespējams, Latvijas Banka atlīdzina *euro* kolekcijas monētas iegādes vērtību atbilstoši Latvijas Bankas izsniegtajam attiecīgās *euro* kolekcijas monētas iegādi apliecinošajam dokumentam vai, ja tāda nav, — atbilstoši pēdējai Latvijas Bankas noteiktajai attiecīgās *euro* kolekcijas monētas cenai.

(3) Citos gadījumos Latvijas Bankas *euro* kolekcijas monētas Latvijas Banka pieņem un aizstāj atbilstoši to nominālvērtībai.

(4) Latvijas Banka nosaka:

- 1) prasības, kādām jāatbilst Latvijas Bankas *euro* kolekcijas monētai, lai to pieņemtu identificēšanai un aizstāšanai;
- 2) prasības attiecībā uz dokumentiem un informāciju, kādu persona sniedz Latvijas Bankai, iesniedzot aizstāšanai Latvijas Bankas *euro* kolekcijas monētu;
- 3) kārtību, kādā persona iesniedz un Latvijas Banka identificē, novērtē un aizstāj personas iesniegto Latvijas Bankas *euro* kolekcijas monētu.

43. pants. (1) Par naudas apstrādātāju var būt regulas Nr. 1338/2001 6. panta 1. punktā minētais tiesību subjekts. Pirms uzsākt *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā, šajā pantā minētais tiesību subjekts reģistrējas Latvijas Bankā.

(2) Latvijas Banka nosaka:

- 1) prasības *euro* banknošu un monētu apstrādei un laišanai otrreizējā apgrozībā;
- 2) prasības attiecībā uz dokumentiem un informāciju, kāda sniedzama Latvijas Bankai, reģistrējot naudas apstrādātāju;
- 3) kārtību, kādā iesniedzami dokumenti un informācija, kas nepieciešama naudas apstrādātāja reģistrācijai, kā arī kārtību, kādā reģistrējams naudas apstrādātājs un anulējama naudas apstrādātāja reģistrācija;
- 4) kārtību, kādā veicama naudas apstrādātāju darbības kontrole;
- 5) pārskatu par izmantotajām *euro* banknošu un monētu apstrādes iekārtām un ar tām apstrādāto *euro* banknošu un monētu apjomu sagatavošanas prasības un kārtību, kādā minētie pārskati iesniedzami Latvijas Bankai.

(3) Naudas apstrādātāju reģistrāciju, reģistrācijas anulēšanu un kontroli veic, kā arī lēmumus par šā panta ceturtajā daļā minētajiem darbības ierobežojumiem un šā panta piektajā daļā minētajām sankcijām pieņem šā likuma 39. panta ceturtajā daļā minētā komiteja. Komitejas lēmumu var apstrīdēt Latvijas Bankas padomē Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Komitejas lēmuma par šā panta ceturtajā daļā minēto darbības ierobežojumu piemērošanu apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(4) Ja Latvijas Bankas rīcībā esošie fakti dod pamatu uzskatīt, ka naudas apstrādātājs pārkāpj normatīvo aktu prasības par *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā, Latvijas Banka var uz laiku līdz pārbaudes pabeigšanai un lēmuma pieņemšanai apturēt naudas apstrādātāja veikto *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā. Ja Latvijas Banka konstatē, ka naudas apstrādātājs pārkāpj normatīvo aktu prasības par *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā, Latvijas Banka var naudas apstrādātājam uz laiku, līdz tiek izpildītas tās normatīvo aktu prasības, par kuru nepildīšanu konstatēts pārkāpums, ierobežot vai aizliegt *euro* banknošu un monētu apstrādes iekārtas lietošanu vai aizliegt veikt *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā.

(5) Saskaņā ar regulas Nr. 1338/2001 6. panta 2. punktu un Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 15. decembra regulas (ES) Nr. 1210/2010 par *euro* monētu autentiskuma noteikšanu un rīkošanos ar apgrozībai nederīgām *euro* monētām 13. pantu Latvijas Banka par normatīvo aktu prasību par *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā, naudas apstrādātāju reģistrācijas prasību vai pārskatu par izmantotajām *euro* banknošu un monētu apstrādes iekārtām un ar tām apstrādāto *euro* banknošu un monētu apjomu iesniegšanas

prasību pārkāpumu var piemērot naudas apstrādātājam sankciju — brīdinājumu vai soda naudu no 1000 līdz 10 000 *euro*.

(6) Administratīvo lietu var ierosināt ne vēlāk kā gada laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

(7) Pieņemot lēmumu par šā panta piektajā daļā minēto sankciju piemērošanu, Latvijas Banka ņem vērā šā likuma 62. panta trešās daļas 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8. un 10. punktā minētos kritērijus, kā arī personas pieredzi un personas iepriekš izdarītos pārkāpumus naudas apstrādes jomā. Latvijas Bankas padome izdod ieteikumus šā panta piektajā daļā minēto sankciju noteikšanai un publicē šos ieteikumus Latvijas Bankas tīmekļvietnē.

(8) Šā panta ceturtajā daļā minētie darbības ierobežojumi un piektajā daļā minētās sankcijas piemērojamas ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc administratīvās lietas ierosināšanas dienas. Soda nauda ieskaitāma valsts pamatbudžetā.

(9) Sankcijas piemērošana neatbrīvo naudas apstrādātāju no to prasību izpildīšanas, par kuru nepildīšanu piemērota sankcija.

C sadaļa

Makrouzraudzības politika

44. pants. Makrouzraudzības politikas galvenais mērķis ir veicināt finanšu sistēmas stabilitāti kopumā, tostarp stiprinot finanšu sistēmas noturību pret satricinājumiem un ierobežojot sistēmisko risku veidošanos, tādējādi nodrošinot ilgtspējīgu finanšu sistēmas pienesumu tautsaimniecībai.

45. pants. Latvijas Banka nosaka un īsteno makrouzraudzības politiku.

46. pants. (1) Nosakot un īstenojot makrouzraudzības politiku, Latvijas Banka:

1) analizē un novērtē Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti kopumā, kā arī identificē, novēro un novērtē to apdraudošos sistēmiskos riskus;

2) sagatavo pārskatu par finanšu stabilitāti, kurā ietver finanšu sistēmas stabilitātes novērtējumu;

3) piemēro Eiropas Savienības un Latvijas normatīvajos aktos paredzētos makrouzraudzības politikas pasākumus un ir tiesīga attiecināt finanšu tirgus un tā dalībnieku darbību regulējošās prasības uz sistēmisko risku mazināšanu un Latvijas finanšu sistēmas noturības stiprināšanu pret satricinājumiem.

(2) Nosakot un īstenojot makrouzraudzības politiku, Latvijas Banka var izdot rekomendācijas par pasākumiem, kas nepieciešami, lai stiprinātu finanšu sistēmas noturību pret satricinājumiem un ierobežotu sistēmisko risku veidošanos.

(3) Lai ierobežotu sistēmisko risku veidošanos un stiprinātu finanšu sistēmas noturību pret satricinājumiem, Latvijas Banka var finanšu tirgus dalībniekiem noteikt pasākumus finanšu sistēmas ilgtspējas veicināšanai.

47. pants. Latvijas Banka makrouzraudzības politiku nosaka un īsteno, sadarbojoties ar Latvijas Republikas Finanšu ministriju, Eiropas Sistēmisko risku kolēģiju, Eiropas Centrālo banku un citām Eiropas Savienības, Eiropas Savienības dalībvalstu un ārvalstu institūcijām, tostarp to izveidotajām koleģiālajām institūcijām un institucionālajām vienībām, kas nosaka un īsteno makrouzraudzības politiku, kā arī citām institūcijām, kuru darbībai ir būtiska ietekme uz finanšu stabilitāti.

D sadaļa

Finanšu tirgus uzraudzība

VIII nodaļa

Finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšana un uzraudzība

48. pants. (1) Finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšana un uzraudzība tiek veikta sabiedrības interesēs, lai veicinātu ieguldītāju, noguldītāju un apdrošināto personu interešu aizsardzību, finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanu, kā arī starptautisko un nacionālo sankciju piemērošanu.

(2) Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanu un uzraudzību veic nolūkā laikus identificēt esošos un iespējamos riskus un to iespējamo ietekmi, lai riskus un to ietekmi samazinātu vai novērstu, prioritāri vērsot darbības pret riskiem ar augstu iestāšanās varbūtību un būtiskāko negatīvo ietekmi, kā arī ņemot vērā tirgus dalībnieka darbības veidu un ietekmi finanšu tirgū, tā struktūru un sniegtā pakalpojuma sarežģītību, tādējādi nodrošinot proporcionalitātes principa ievērošanu.

(3) Latvijas Banka regulē un uzrauga finanšu tirgus un tā dalībnieku darbību (izņemot gadījumu, kad saskaņā ar Padomes 2013. gada 15. oktobra regulu (ES) Nr. 1024/2013, ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņām, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (turpmāk — regula Nr. 1024/2013) šos uzdevumus veic Eiropas Centrālā banka), kā arī īsteno valsts kompetentās iestādes funkcijas atbilstoši regulai Nr. 1024/2013.

(4) Latvijas Bankai saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 124. pantu aizliegts veikt privileģētas piekļuves pasākumus.

49. pants. (1) Latvijas Banka finanšu tirgus un tā dalībnieku darbību regulē un uzrauga atbilstoši finanšu tirgus un tā dalībnieku darbību regulējošos tiesību aktos noteiktajam pilnvarojumam un uzdevumiem, ievērojot šā likuma prasības. Latvijas Banka uzrauga, lai Latvijas Bankas uzraudzītie finanšu tirgus dalībnieki ievēro Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma, kā arī Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma prasības attiecībā uz finanšu ierobežojumiem.

(2) Latvijas Banka atbilstoši Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku darbību regulējošiem likumiem reģistrē un izsniedz speciālo atļauju (licenci) darbībai finanšu tirgū, aptur un atjauno izsniegtās speciālās atļaujas (licences) darbību, kā arī anulē izsniegto speciālo atļauju (licenci) un izslēdz Latvijas Bankas uzraudzītos finanšu tirgus dalībniekus no reģistra.

50. pants. (1) Latvijas Bankas padome izveido komiteju, kuru pilnvaro pieņemt finanšu tirgus un Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku darbību regulējošos likumos noteiktos lēmumus, tostarp lēmumus par sankciju piemērošanu un lēmumus par Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku tiesību, saistību izpildes un darbības ierobežojumiem.

(2) Latvijas Bankas padome nosaka šā panta pirmajā daļā minētās komitejas sastāvu. Komiteju vada Latvijas Bankas padomes noteikts Latvijas Bankas padomes loceklis. Par minētās komitejas locekli nevar būt šā likuma 54. pantā minētās komitejas loceklis, kā arī Latvijas Bankas darbinieks, kas nodrošina Latvijas Bankas uzdevuma izpildi attiecībā uz monetārās politikas veidošanu un īstenošanu.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētā komiteja ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse komitejas locekļu. Lēmumus pieņem ar sēdes dalībnieku balsu vairākumu. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir sēdes vadītāja balss.

(4) Latvijas Banka nosaka šā panta pirmajā daļā minētās komitejas uzdevumus šā panta pirmajā daļā minētajā jomā, kā arī tās darba organizāciju.

(5) Šā panta pirmajā daļā minētās komitejas lēmumu var apstrīdēt Latvijas Bankas padomē Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

51. pants. (1) Latvijas Banka reizi ceturksnī savā tīmekļvietnē publicē apkopotu informāciju par situāciju finanšu tirgū iepriekšējā ceturksnī.

(2) Latvijas Banka sniedz Finanšu ministrijai informāciju par Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku atbilstoši Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku darbību regulējošiem normatīvajiem aktiem, kā arī nekavējoties informē Finanšu ministriju par finanšu sistēmas būtisku apdraudējumu.

IX nodaļa

Noregulējums un kompensāciju izmaksas sistēmas

52. pants. Latvijas Banka piemēro noregulējumu (izņemot gadījumu, kad saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. jūlija regulu (ES) Nr. 806/2014, ar ko izveido vienādus noteikumus un vienotu procedūru kredītiestāžu un noteiktu ieguldījumu brokeru sabiedrību noregulējumam, izmantojot vienotu noregulējuma mehānismu un vienotu noregulējuma fondu, un groza regulu (ES) Nr. 1093/2010 (turpmāk — regula Nr. 806/2014) šos uzdevumus veic Vienotā noregulējuma valde), kā arī īsteno valsts noregulējuma iestādes funkcijas atbilstoši regulai Nr. 806/2014.

53. pants. Īstenojot kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu, Latvijas Banka nodrošina:

1) Noguldījumu garantiju fonda un Apdrošināto aizsardzības fonda līdzekļu uzkrāšanu un pārvaldīšanu, kā arī atlīdzību izmaksu no šiem fondiem saskaņā ar Noguldījumu garantiju likumu un Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas likumu;

2) kompensāciju izmaksu ieguldītājiem saskaņā ar Ieguldītāju aizsardzības likumu.

54. pants. (1) Latvijas Bankas padome izveido komiteju, kuru pilnvaro pieņemt lēmumus, kas noteikti noregulējuma piemērošanu un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu regulējošos likumos.

(2) Latvijas Bankas padome nosaka šā panta pirmajā daļā minētās komitejas sastāvu. Komiteju vada Latvijas Bankas padomes noteikts Latvijas Bankas padomes loceklis. Par minētās komitejas locekli nevar būt šā likuma 50. pantā minētās komitejas loceklis, kā arī Latvijas Bankas darbinieks, kas nodrošina Latvijas Bankas uzdevuma izpildi attiecībā uz monetārās politikas veidošanu un īstenošanu.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētā komiteja ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse komitejas locekļu. Lēmumus pieņem ar sēdes dalībnieku balsu vairākumu. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir sēdes vadītāja balss.

(4) Latvijas Banka nosaka šā panta pirmajā daļā minētās komitejas uzdevumus šā panta pirmajā daļā minētajās jomās, kā arī tās darba organizāciju.

(5) Šā panta pirmajā daļā minētās komitejas lēmumu var apstrīdēt Latvijas Bankas padomē Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

X nodaļa

Pārbaudes, pārmeklēšanas un apskates darbības, kā arī ierobežojumi un atbildība

55. pants. (1) Pildot šā likuma VIII un IX nodaļā noteiktos uzdevumus, Latvijas Banka ir tiesīga:

1) veikt pārbaudes pie jebkura Latvijas Bankas uzraudzītā finanšu tirgus dalībnieka, tostarp klātienē un bez iepriekšēja brīdinājuma;

2) piedalīties Latvijas Bankas uzraudzītā finanšu tirgus dalībnieka pilnsapulcē, ierosināt sasaukt šāda finanšu tirgus dalībnieka pārvaldes institūcijas sēdi un noteikt tajā izskatāmo jautājumu, kā arī piedalīties šādā sēdē;

3) pieprasīt un bez maksas saņemt no Latvijas Bankas uzraudzītā finanšu tirgus dalībnieka visu tā uzdevumu veikšanai nepieciešamo informāciju, tostarp tālruņa sarunu izdrukas un cita veida datu pārraides ierakstus;

4) pamatojoties uz tiesneša lēmumu vai ar datu subjekta piekrišanu pieprasīt un saņemt no elektronisko sakaru komersanta tā rīcībā esošos noslodzes datus, kuriem var būt nozīme Latvijas Bankas ierosinātajā administratīvajā lietā;

5) pamatojoties uz tiesneša lēmumu, ierasties pārbaudes veikšanai (arī bez iepriekšēja brīdinājuma) pie citas personas, ja ir pamats uzskatīt, ka šī persona ir saistīta ar tiesību aktu iespējamu pārkāpumu vai ka tās rīcībā varētu būt pārkāpuma apstākļu noskaidrošanai nepieciešamā informācija Latvijas Bankas ierosinātajā administratīvajā lietā;

6) pamatojoties uz tiesneša lēmumu, Valsts policijas un tās personas klātbūtnē, pie kuras notiek pārmeklēšana un apskate, bez iepriekšēja brīdinājuma iekļūt Latvijas Bankas uzraudzītā finanšu tirgus dalībnieka, tā amatpersonas un darbinieka īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošajās neapdzīvojamās telpās, transportlīdzekļos, dzīvokļos, būvēs un citos kustamos un nekustamos objektos, atverot tos un tajos esošās glabātavas (turpmāk — pārmeklējamie objekti), veikt pārmeklējamo objektu piespiedu pārmeklēšanu un tajos esošo mantu un dokumentu apskati, tostarp elektroniskajā informācijas sistēmā — datoros un informācijas datu nesējos — saglabāto ziņu (datu) apskati. Ja persona, pie kuras notiek pārmeklēšana, atsakās atvērt pārmeklējamus objektus, šie objekti tiek atvērti, nenodarot tiem būtiskus bojājumus;

7) pamatojoties uz tiesneša lēmumu, ja ir pamatotas aizdomas, ka dokumenti vai manta, kas varētu kalpot par pierādījumu finanšu tirgus jomu regulējošo tiesību aktu pārkāpumam, tiek glabāta citas personas īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošajā pārmeklējamā objektā, attiecībā uz šo personu veikt šīs daļas 5. un 6. punktā minētās darbības Valsts policijas klātbūtnē.

(2) Uzsākot šā panta pirmās daļas 4., 5., 6. un 7. punktā minētās darbības, Latvijas Bankas padomes loceklis, darbinieks vai pilnvarnieks izsniedz tiesneša lēmuma kopiju personai, pie kuras tiek veiktas šīs darbības.

(3) Uzsākot šā panta pirmās daļas 6. un 7. punktā minētās darbības, Latvijas Bankas padomes loceklis, darbinieks vai pilnvarnieks informē attiecīgo finanšu tirgus dalībnieku vai citu personu, attiecībā uz kuru tiek veiktas šīs darbības, par tās tiesībām.

56. pants. (1) Par atļauju veikt šā likuma 55. panta pirmās daļas 4., 5., 6. un 7. punktā minētās darbības lemj Latvijas Bankas juridiskajai adresei atbilstošās rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis.

(2) Iesniegumā par atļauju veikt šā likuma 55. panta pirmās daļas 4. punktā minētās darbības Latvijas Banka norāda tiesisko pamatojumu un saglabājamo datu vai neizpauzamo ziņu apjomu. Iesniegumā par atļauju veikt šā likuma 55. panta pirmās daļas 5., 6. un 7. punktā minētās darbības Latvijas Banka norāda, pie kura finanšu tirgus dalībnieka vai personas veicama attiecīgā darbība, šo darbību veikšanas priekšmetu un mērķi (kādas mantas, informācija vai dokumenti tiks meklēti).

(3) Tiesnesis 72 stundu laikā no Latvijas Bankas iesnieguma iesniegšanas brīža izskata minēto iesniegumu un citus dokumentus, kas pamato nepieciešamību veikt attiecīgās darbības, uzklauša Latvijas Bankas padomes loekli, darbinieku vai pilnvarnieku un pieņem lēmumu par darbību atļaušanu vai par atteikumu veikt šīs darbības.

(4) Lēmumā par pārmeklēšanu un apskati norāda personu, pie kuras notiks pārmeklēšana un apskate, un vietu, kur pārmeklēšana un apskate tiks veikta, kā arī norāda, kādas administratīvās lietas ietvaros pārmeklēšana un apskate tiks veikta, šo darbību veikšanas priekšmetu un mērķi (kādas mantas, informācija vai dokumenti tiks meklēti) un procesuālo darbību izpildes termiņu. Lēmumā par šā likuma 55. panta pirmās daļas 4. punktā minētās darbības atļaušanu tiesnesis norāda personu, par kuru pieprasāma informācija, un šīs informācijas apjomu.

(5) Tiesneša lēmumu nosūta Latvijas Bankai 24 stundu laikā no tā pieņemšanas brīža.

(6) Par tiesneša lēmumu 10 dienu laikā no šā likuma 55. panta otrajā daļā minētā lēmuma kopijas saņemšanas dienas persona, pie kuras veiktas apskates un pārmeklēšanas darbības, var iesniegt sūdzību tiesas priekšsēdētājam. Sūdzības iesniegšana neaptur šā likuma 55. panta pirmās daļas 4., 5., 6. un 7. punktā minēto darbību veikšanu.

(7) Tiesas priekšsēdētājs sūdzību izskata 10 dienu laikā. Latvijas Bankas sūdzību par tiesneša lēmumu izskata Latvijas Bankas pārstāvja klātbūtnē. Personas sūdzību par tiesneša lēmumu izskata Latvijas Bankas pārstāvja un ieinteresētās personas vai tās pārstāvja klātbūtnē. Tiesas priekšsēdētāja lēmums ir galīgs un nav pārsūdzams. Apmierinot sūdzību, tiesas priekšsēdētājs var pilnīgi vai daļēji atcelt vai grozīt pārsūdzēto lēmumu.

(8) Pierādījumi, kas iegūti, pamatojoties uz pārsūdzēto lēmumu, kurš pilnīgi vai daļēji atcelts vai grozīts, nav izmantojami lietā tādā apjomā, kādā ir atzīts šā lēmuma pretpretisiskums.

(9) Finanšu tirgus dalībniekam un personai, attiecībā uz kuru ir pieņemts lēmums saskaņā ar šā panta trešo un ceturto daļu, pēc pārmeklēšanas un apskates darbību izpildes ir tiesības iepazīties ar tiesas lietas materiāliem.

57. pants. (1) Šā likuma 55. panta pirmās daļas 6. un 7. punktā minēto pārmeklēšanas un apskates darbību laikā pēc Latvijas Bankas likumīga pieprasījuma Latvijas Bankas uzraudzītajam finanšu tirgus dalībniekam, tā amatpersonai un darbiniekam, kā arī citai personai, ja ir pamats uzskatīt, ka šī persona ir saistīta ar tiesību aktu iespējamu pārkāpumu vai ka tās rīcībā varētu būt pārkāpuma apstākļu noskaidrošanai nepieciešamā informācija Latvijas Bankas ierosinātajā administratīvajā lietā, ir pienākums:

- 1) nodrošināt piekļuvi jebkuriem to īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošajiem pārmeklējamiem objektiem, atverot tos un tajos esošās glabātavas;
- 2) nodrošināt piekļuvi jebkurā veidā un formā sagatavotam vai uzglabātam dokumentam, kā arī elektroniskajā informācijas sistēmā saglabātajām ziņām (datiem);
- 3) Latvijas Bankas noteiktajā termiņā sniegt pilnīgu un patiesu pieprasīto informāciju;
- 4) izsniegt pieprasīto dokumentu vai tā atvasinājumu;
- 5) apliecināt elektroniskajā informācijas sistēmā saglabāto ziņu (datu) izdruku vai elektroniskajos informācijas nesējos izdarīto ierakstu autentiskumu;
- 6) izpildīt citas Latvijas Bankas padomes locekļa, darbinieka un pilnvarnieka likumīgās prasības.

(2) Par šā panta pirmajā daļā minēto pienākumu nepildīšanu Latvijas Banka piemēro sankciju — soda naudu fiziskajai personai līdz 700 *euro*, bet juridiskajai personai — no 1400 līdz 15 000 *euro*.

58. pants. Šā likuma 55. panta pirmās daļas 6. un 7. punktā minēto pārmeklēšanas un apskates darbību laikā Latvijas Bankas padomes loceklim, darbiniekam un pilnvarniekam ir tiesības:

- 1) aizliegt pārmeklēšanas un apskates vietā esošajām personām bez atļaujas atstāt šo vietu, pārvietoties un savstarpēji sarunāties līdz pārmeklēšanas un apskates beigām;
- 2) iepazīties ar dokumentos un elektroniskajā informācijas sistēmā iekļauto informāciju;
- 3) izņemt atrastās mantas un dokumentus, kuriem var būt nozīme Latvijas Bankas ierosinātajā administratīvajā lietā;
- 4) pieprasīt un bez maksas saņemt apliecinātus dokumentu atvasinājumus;
- 5) izdrukāt elektroniskajā informācijas sistēmā saglabātās ziņas (datus) vai ierakstīt tās elektroniskajos informācijas nesējos;
- 6) pieprasīt un saņemt rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus no Latvijas Bankas uzraudzītā finanšu tirgus dalībnieka amatpersonām un darbiniekiem;
- 7) uz laiku, kas nepārsniedz 72 stundas, aizzīmogot pārmeklējamus objektus un tajos esošās glabātavas, lai nodrošinātu pierādījumu saglabāšanu.

59. pants. (1) Finanšu tirgus dalībniekam un citai personai, attiecībā uz kuru tiek veiktas šā likuma 55. panta pirmās daļas 6. un 7. punktā minētās pārmeklēšanas un apskates darbības, ir tiesības:

- 1) būt klāt visu pārmeklēšanas un apskates darbību laikā, izteikt piezīmes un lūgumus;
- 2) sniegtot paskaidrojumus, izmantot advokāta vai cita veida juridisko palīdzību;
- 3) ierosināt, lai sniedzamajai informācijai vai kādai tās daļai tiek noteikts ierobežotas pieejamības informācijas statuss;
- 4) iepazīties ar procesuālās darbības protokolu un tam pievienotajiem dokumentiem, iesniegt labojumus un papildinājumus;

5) iesniegt Latvijas Bankai sūdzību par Latvijas Bankas padomes locekļa, darbinieka vai pilnvarnieka rīcību.

(2) Ja nepieciešams sagaidīt advokātu vai citu juridiskās palīdzības sniedzēju, šā panta pirmās daļas 2. punktā minēto paskaidrojumu sniegšanu atliek uz laiku, kas nepārsniedz vienu stundu no brīža, kad advokāts vai juridiskās palīdzības sniedzējs ir piekritis sniegt juridisko palīdzību.

60. pants. (1) Šā likuma 55. panta pirmās daļas 5., 6. un 7. punktā minētās pārbaudes, pārmeklēšanas un apskates darbības Latvijas Banka fiksē procesuālās darbības protokolā. Protokolā norāda:

- 1) darbības norises vietu un datumu;
- 2) darbības veikšanas tiesisko pamatu;
- 3) laiku, kad darbība sāka un pabeigta;
- 4) darbības veicēju amatu, vārdu un uzvārdu;
- 5) protokolētāja amatu, vārdu un uzvārdu;
- 6) iesaistīto personu amatu, vārdu un uzvārdu;
- 7) darbības norises gaitu un konstatētos faktus;
- 8) procesuālās darbības laikā iegūtās mantas un dokumentus.

(2) Latvijas Bankas padomes loceklis, darbinieks vai pilnvarnieks iepazīstina iesaistīto personu ar procesuālās darbības protokola saturu un pielikumiem. Personas izteiktos labojumus un papildinājumus fiksē protokolā.

(3) Protokolu kopumā un katru tā lappusi atsevišķi paraksta procesuālās darbības veicējs, protokolētājs un visas iesaistītās personas. Ja persona atsakās parakstīties, to atzīmē protokolā, norādot atteikšanās iemeslu.

61. pants. (1) Latvijas Banka, pieņemot lēmumu, ir tiesīga pieprasīt, lai Latvijas Bankas uzraudzītais finanšu tirgus dalībnieks iesniedz neatkarīga pārbaudes veicēja atzinumu par finanšu tirgus dalībnieka darbības atbilstību finanšu tirgus jomu regulējošiem tiesību aktiem vai Latvijas Bankas lēmumiem (turpmāk — lēmums par neatkarīga pārbaudes veicēja atzinuma pieprasīšanu), ja Latvijas Bankai ir pamatotas aizdomas par attiecīgā finanšu tirgus dalībnieka darbības neatbilstību finanšu tirgus jomu regulējošiem tiesību aktiem vai Latvijas Bankas lēmumiem.

(2) Lēmumā par neatkarīga pārbaudes veicēja atzinuma pieprasīšanu Latvijas Banka pamato šāda atzinuma sagatavošanai veicamās finanšu tirgus dalībnieka darbības pārbaudes nepieciešamību, nosaka pārbaudes apjomu, kārtību, uzdevumus un termiņus, prasības attiecībā uz neatkarīga pārbaudes veicēja izvēli, kā arī jautājumus, kas ietverami finanšu tirgus dalībnieka līgumā ar neatkarīgu pārbaudes veicēju. Lēmuma par neatkarīga pārbaudes veicēja atzinuma pieprasīšanu apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(3) Finanšu tirgus dalībnieks izvēlas neatkarīgu pārbaudes veicēju, ievērojot lēmumā par neatkarīga pārbaudes veicēja atzinuma pieprasīšanu noteiktās prasības, un samaksā par atzinuma sagatavošanu, tostarp sedz tā sagatavošanai veicamās pārbaudes izmaksas. Finanšu tirgus dalībnieks saskaņo ar Latvijas Banku līguma ar neatkarīgu pārbaudes veicēju projektu.

62. pants. (1) Pildot šā likuma VIII un IX nodaļā noteiktos uzdevumus, Latvijas Banka ir tiesīga finanšu tirgus jomu regulējošos normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos noteikt Latvijas Bankas uzraudzītā finanšu tirgus dalībnieka tiesību, saistību izpildes un darbības ierobežojumus.

(2) Latvijas Banka ir tiesīga Latvijas Bankas uzraudzītajam finanšu tirgus dalībniekam un tā amatpersonai piemērot finanšu tirgus jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktās sankcijas par normatīvo aktu pārkāpumiem. Latvijas Banka ir tiesīga piemērot finanšu tirgus jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktās sankcijas arī pret citām personām, ja tās ir atbildīgas par finanšu tirgus jomu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem.

(3) Pieņemot lēmumu par sankciju piemērošanu personām, kuras pārkāpušas finanšu tirgus jomu regulējošos normatīvos aktus, Latvijas Banka ņem vērā:

- 1) pārkāpuma smagumu;
- 2) pārkāpuma ilgumu;
- 3) personas vainojamības pakāpi;
- 4) pārkāpuma rezultātā personas gūtos ienākumus;
- 5) pārkāpuma rezultātā radītā kaitējuma labprātīgu atlīdzināšanu;
- 6) personas sadarbību pārkāpuma pārbaudē;
- 7) personas pieredzi finanšu tirgū;
- 8) personas finansiālo stāvokli;
- 9) personas iepriekš izdarītos pārkāpumus finanšu tirgū;
- 10) pasākumus, kurus persona veikusi, lai novērstu pārkāpuma atkātošanos.

(4) Latvijas Bankas padome izdod ieteikumus šā panta otrajā daļā minēto sankciju noteikšanai un publicē šos ieteikumus Latvijas Bankas tīmekļvietnē.

E sadaļa Statistika

XI nodaļa Statistikas nodrošināšana un statistisko datu un statistiskās informācijas aizsardzība

63. pants. (1) Latvijas Banka vāc, glabā un apstrādā statistiskos datus, izstrādā, apkopo, analizē un izplata statistisko informāciju, lai nodrošinātu šajā likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu izpildi, tostarp atbalstītu Eiropas Centrālās bankas darbību Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu izpildei un kredītiestāžu uzraudzībai nepieciešamās statistiskās informācijas sagatavošanā un atbalstītu Eiropas Savienības institūcijas, tostarp to izveidoto koleģiālo institūciju un institucionālo vienību darbību to uzdevumu izpildei nepieciešamās statistiskās informācijas sagatavošanā, kuru kompetencē ir finanšu tirgus dalībnieku, finanšu tirgu un infrastruktūras uzraudzība, neregulējuma piemērošana, kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšana vai finanšu sistēmas stabilitātes veicināšana.

(2) Latvijas Banka nosaka statistisko datu sagatavošanas un iesniegšanas prasības un kārtību, iesniegšanas termiņu, kā arī personas, kurām ir pienākums iesniegt statistiskos datus (turpmāk — statistisko datu sniedzējs) attiecībā uz monetāro un finanšu statistiku, banknošu un monētu statistiku, maksājumu un maksājumu sistēmu statistiku, ārējo statistiku, tostarp maksājumu bilanci un starptautisko investīciju bilanci, finanšu kontu statistiku, neregulējuma un kompensāciju izmaksas sistēmu statistiku, finanšu stabilitātes statistiku un uzraudzības statistiku, kā arī citu statistiku, kas nepieciešama šajā likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu izpildes nodrošināšanai.

64. pants. Latvijas Banka informē sabiedrību par plāniem statistikas jomā, publicējot statistikas programmu.

65. pants. Latvijas Banka statistiskos datus iegūst tieši no statistisko datu sniedzējiem vai netieši no administratīvajiem datu avotiem (reģistriem, datubāzēm, informācijas sistēmām un citiem informācijas avotiem).

66. pants. (1) Statistisko datu sniedzējam ir pienākums sagatavot un sniegt Latvijas Bankai patiesus statistiskos datus atbilstoši šā likuma 63. panta otrās daļas prasībām un kārtībai vai pēc Latvijas Bankas pamatota pieprasījuma.

(2) Latvijas Banka statistisko datu pieprasījumā norāda pieprasījuma tiesisko pamatu, statistisko datu apjomu, izsniegšanas veidu un šajā likumā noteiktās statistisko datu un statistiskās informācijas aizsardzības prasības.

(3) Statistisko datu sniedzējam ir tiesības vērsties Latvijas Bankā ar pamatotu pieprasījumu un iepazīties ar statistiskajiem datiem, kas par viņu ir savākti un glabājas Latvijas Bankas informācijas sistēmās, kā arī lūgt, lai tos precizē.

67. pants. (1) Administratīvā datu avota turētājam ir pienākums Latvijas Bankai sniegt statistiskos datus pēc Latvijas Bankas pamatota pieprasījuma. Statistiskos datus no publisko personu, tostarp no komercreģistra iestādes, administratīvajiem datu avotiem un to privātpersonu administratīvajiem datu avotiem, kurām deleģēti vai ar pilnvarojumu nodoti valsts pārvaldes uzdevumi, Latvijas Bankai sniedz bez maksas.

(2) Latvijas Banka pieprasījumā par statistisko datu izsniegšanu no administratīvā datu avota norāda pieprasījuma tiesisko pamatu, statistisko datu apjomu, izsniegšanas veidu un šajā likumā noteiktās statistisko datu un statistiskās informācijas aizsardzības prasības.

68. pants. (1) Latvijas Banka statistiskos datus izmanto tikai šajā likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu izpildes nodrošināšanai.

(2) Latvijas Banka fizisko personu datus nekavējoties pēc to saņemšanas, pārbaudes un savienošanas ar citiem statistiskajiem datiem anonimizē (izņemot gadījumus, kad fizisko personu dati joprojām ir nepieciešami Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai vajadzīgās statistiskās informācijas nodrošināšanai) un identificējošos datus glabā šķirti no anonimizētajiem statistiskajiem datiem.

(3) Latvijas Banka nosaka statistisko datu glabāšanas ilgumu.

(4) Latvijas Banka veic pasākumus, lai novērstu neatļautu piekļuvi statistiskajiem datiem, to sagrozīšanu vai izplatīšanu, kā arī nejauc vai neatļautu iznīcināšanu.

(5) Statistiskos datus, kas pieļauj tiešu vai netiešu statistisko datu sniedzēja vai jebkuras citas personas identifikāciju, Latvijas Banka ir tiesīga:

1) izpaust ar attiecīgās personas rakstveida piekrišanu;

2) nodot kriminālprocesa virzītājam vai tiesai saistībā ar statistisko datu sagatavošanas vai iesniegšanas prasību vai kārtības, iesniegšanas termiņa vai šajā likumā noteikto statistisko datu vai statistiskās informācijas aizsardzības prasību iespējamu pārkāpumu.

(6) Statistisko datu aizsardzība saglabājas arī tad, ja statistisko datu sniedzējam ierosināts maksātnespējas vai likvidācijas process vai statistisko datu sniedzējs likvidēts.

69. pants. (1) Latvijas Banka, ievērojot Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktus, ir tiesīga apmainīties ar statistiskajiem datiem, kas vākti saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2016. gada 18. maija regulu (ES) 2016/867 par kredītu un kredītriska mikrodatu vākšanu (turpmāk — regula Nr. 2016/867) un ļauj tieši vai netieši identificēt personu, par kuru sniegti statistiskie dati, ar regulā Nr. 2016/867 noteikto statistisko datu sniedzējiem, izveidojot regulas Nr. 2016/867 10. panta 1. punktā un 11. pantā paredzēto atgriezenisko saiti.

(2) Latvijas Banka nosaka prasības šā panta pirmajā daļā minēto statistisko datu saņemšanai un kārtību, kādā Latvijas Banka un statistisko datu sniedzēji apmainās ar šā panta pirmajā daļā minētajiem statistiskajiem datiem.

70. pants. (1) Statistiskos datus, kuri netieši ļauj identificēt statistisko datu sniedzēju vai jebkuru citu personu, drīkst izmantot pētnieciskajam darbam, kas vērsts uz situācijas izpēti, analīzi, konceptuālu priekšlikumu izstrādi vai ietekmes izvērtēšanu.

(2) Latvijas Banka nosaka prasības šā panta pirmajā daļā minēto statistisko datu saņemšanai un izmantošanai pētnieciskajam darbam un kārtību, kādā tā pētnieciskā darba vajadzībām nodrošina vai atsaka piekļuvi statistiskajiem datiem, kuri netieši ļauj identificēt statistisko datu sniedzēju vai jebkuru citu personu.

(3) Personām, kas saņēmušas šā panta pirmajā daļā noteiktos statistiskos datus, aizliegts tos izpaust trešām personām vai izmantot neatbilstoši mērķim, kādam šie statistiskie dati pieprasīti un izsniegti.

71. pants. (1) Latvijas Banka statistisko informāciju izplata tādā veidā, kurš neļauj tieši vai netieši identificēt statistisko datu sniedzēju vai jebkuru citu personu.

(2) Latvijas Banka, ievērojot Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas un Vienotā noregulējuma valdes, tiesību aktus, ir tiesīga sniegt statistisko informāciju, kas ļauj tieši vai netieši identificēt statistisko datu sniedzēju vai jebkuru citu personu, šādām institūcijām, tostarp koleģiālajām institūcijām un institucionālajām vienībām:

1) Eiropas Centrālajai bankai un Eiropas Savienības dalībvalstu centrālajām bankām, ja šāda statistiskā informācija nepieciešama Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu izpildei;

2) Eiropas Savienības un Eiropas Savienības dalībvalstu institūcijām, tostarp Eiropas Savienības un Eiropas Savienības dalībvalstu izveidotajām koleģiālajām institūcijām un institucionālajām vienībām, kuru kompetencē ir finanšu tirgus dalībnieku, finanšu tirgu un infrastruktūras uzraudzība, noregulējuma piemērošana, kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšana vai finanšu sistēmas stabilitātes veicināšana, un Eiropas Stabilitātes mehānismam, ja šāda statistiskā informācija nepieciešama to uzdevumu izpildei;

3) Centrālajai statistikas pārvaldei un Eiropas Savienības dalībvalstu centrālajām statistikas institūcijām, ja šāda statistiskā informācija nepieciešama Eiropas Centrālo banku sistēmas vai Eiropas Savienības statistikas biroja *Eurostat* kompetencē esošās Eiropas statistikas sagatavošanai, ievērojot Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Savienības statistikas biroja *Eurostat* prasības konfidencialas statistiskās informācijas apmaiņai;

4) Finanšu izlūkošanas dienestam un tam līdzvērtīgām Eiropas Savienības dalībvalstu finanšu izmeklēšanas institūcijām vai institucionālajām vienībām, ja šāda statistiskā informācija nepieciešama noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai terorisma vai proliferācijas finansēšanas novēršanai.

(3) Latvijas Banka ir tiesīga sniegt starptautiskajām organizācijām tādu statistisko informāciju, kas ļauj netieši identificēt statistisko datu sniedzēju vai jebkuru citu personu, ja šāda statistiskā informācija nepieciešama to uzdevumu izpildei un ir saņemts pamatots pieprasījums.

(4) Statistiskās informācijas aizsardzība saglabājas arī tad, ja statistisko datu sniedzējam ierosināts maksātnespējas vai likvidācijas process vai statistisko datu sniedzējs ir likvidēts.

XII nodaļa

Atbildība par pārkāpumiem statistikas jomā

72. pants. (1) Neskarot Eiropas Centrālās bankas tiesības piemērot statistisko datu sniedzējam tieši piemērojamos Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktos noteiktās sankcijas, Latvijas Banka par statistisko datu sagatavošanas vai iesniegšanas prasību vai kārtības vai iesniegšanas termiņa pārkāpumu, par kuru atbildību neparedz statistisko datu sniedzēja darbību regulējošie likumi, statistisko datu sniedzējam var piemērot sankciju — brīdinājumu vai soda naudu līdz 700 *euro*.

(2) Par pētnieciskajam darbam saņemtu statistisko datu izpaušanu vai izmantošanu pretēji mērķim, kādam tie pieprasīti un izsniegti, Latvijas Banka var piemērot sankciju — brīdinājumu vai soda naudu līdz 700 *euro*.

(3) Administratīvo lietu var ierosināt ne vēlāk kā gada laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

(4) Pieņemot lēmumu par šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto sankciju piemērošanu, Latvijas Banka ņem vērā šā likuma 62. panta trešās daļas 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8. un 10. punktā minētos kritērijus, kā arī personas iepriekš izdarītos pārkāpumus statistikas jomā. Latvijas Bankas padome izdod ieteikumus šā panta pirmajā un otrajā daļā minēto sankciju noteikšanai un publicē šos ieteikumus Latvijas Bankas tīmekļvietnē.

(5) Sankcija piemērojama ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā pēc administratīvās lietas ierosināšanas dienas. Soda nauda ieskaitāma valsts pamatbudžetā.

(6) Sankcijas piemērošana neatbrīvo no tā pienākuma izpildīšanas, par kura nepildīšanu piemērota sankcija.

73. pants. (1) Latvijas Bankas padome var izveidot komiteju, kas pieņem lēmumus par šā likuma 72. pantā minēto sankciju piemērošanu. Latvijas Bankas padome nosaka minētās komitejas sastāvu. Komiteja ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse komitejas locekļu. Lēmumus pieņem ar sēdes dalībnieku balsu vairākumu. Ja balsu skaits sadalās vienādi, izšķirošā ir sēdes vadītāja balss. Latvijas Banka nosaka minētās komitejas darba organizāciju.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētās komitejas lēmumu var apstrīdēt Latvijas Bankas padomē Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Latvijas Bankas padomes izdoto administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā. Tiesa triju tiesnešu sastāvā lietu izskata kā pirmās instances tiesa. Administratīvās apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību.

F sadaļa

Informācijas aizsardzība un fiziskā drošība

XIII nodaļa

Informācijas aizsardzība

74. pants. (1) Latvijas Bankas padomes loceklim un darbiniekam, pilnvarniekam, revidentam, pieaicinātam ekspertam un citām personām, kas iesaistītas šajā likumā noteikto uzdevumu izpildē, nav tiesību izpaust informāciju, kas ir ierobežotas pieejamības informācija, kā arī statistiskos datus un statistisko informāciju, kuru viņi ieguvuši, pildot amata vai darba pienākumus vai uzticētos uzdevumus, citiem mērķiem kā tikai savu amata (darba) pienākumu veikšanai vai konkrētu uzdevumu izpildei.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais aizliegums ir spēkā arī pēc pilnvaru termiņa, darba attiecību vai citu tiesisko attiecību izbeigšanās.

75. pants. (1) Pildot šajā likumā noteiktos uzdevumus, Latvijas Banka fizisko personu datu apstrādi šajā likumā noteikto mērķu sasniegšanai un uzdevumu izpildei veic sabiedrības interesēs.

(2) Pildot šajā likumā noteiktos uzdevumus, Latvijas Banka ir tiesīga:

1) izmantot audioieraksta, videoieraksta un citas tehniskas datu ieraksta sistēmas, veikt un uzglabāt ierakstus, lai nodrošinātu:

a) šajā likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu drošu un nepārtrauktu izpildi,

b) Latvijas Bankas īstenotās finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanas un uzraudzības efektivitāti atbilstoši šajā likumā un finanšu tirgus dalībnieku darbību regulējošos likumos noteiktajiem mērķiem;

2) veikt, glabāt un publicēt konferenču, semināru un citu notikumu audioierakstus un videoierakstus sabiedrības finanšu pratības veicināšanai un izglītošanai citās jomās atbilstoši likumā noteiktajiem uzdevumiem;

3) apstrādāt fizisko personu identificējošu informāciju, tostarp personu apliecinošā dokumenta datus, un ar maksājumiem saistītu informāciju.

(3) Latvijas Banka kā datu pārzinis nesniedz informāciju (izņemot publiski pieejamos datus) par veikto datu apstrādi finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanas un uzraudzības jomā.

76. pants. (1) Papildus citos normatīvajos aktos noteiktajam ierobežotas pieejamības informācija, ja tā iepriekš nav bijusi publiskota vai tās izpaušanu īpaši nenosaka citi likumi, ir informācija:

1) kuru Latvijas Banka ieguvusi, pildot šā likuma D sadaļā minētos uzdevumus, kā arī cita informācija, kas ļauj tieši vai netieši identificēt naudas apstrādātāju, finanšu tirgus dalībnieku vai tā klientu;

2) par banknošu, monētu un citu materiālo vērtību apriti, tostarp glabāšanu, pārvadāšanu, uzskaiti, apstrādi un iznīcināšanu;

3) par Latvijas Bankas ārējo rezervju un citu aktīvu pārvaldīšanu;

4) par ārkārtas likviditātes aizdevuma piešķiršanas nosacījumiem;

5) kas saistīta ar Latvijas Bankas risku pārvaldīšanu, tostarp Latvijas Bankas darbības nepārtrauktības nodrošināšanu un drošību;

6) par Latvijas Bankas darbiniekiem, kuri nodrošina Latvijas Bankas objektu fizisko drošību, kā arī par personām, kuras iesaistītas banknošu un monētu aprītē.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētās informācijas ierobežotas pieejamības statuss attiecas arī uz informāciju par naudas apstrādātāju, finanšu tirgus dalībnieku un tā klientu, kā arī naudas apstrādātāja, finanšu tirgus dalībnieka un tā klienta darbību, ja naudas apstrādātājam vai finanšu tirgus dalībniekam ierosināts maksātnespējas process vai uzsākta likvidācija vai tas likvidēts.

77. pants. (1) Šā likuma 76. panta pirmajā daļā minēto ierobežotas pieejamības informāciju izplata tikai pārskata vai apkopojuma veidā, kas neļauj tieši vai netieši identificēt naudas apstrādātāju, finanšu tirgus dalībnieku, tā klientu vai citu personu vai iegūt informāciju par iekšējām procedūrām un pasākumiem, kas tiek īstenoti attiecīgo Latvijas Bankas uzdevumu izpildes nodrošināšanai. Informāciju par ārkārtas likviditātes aizdevuma piešķiršanas nosacījumiem Latvijas Banka ir tiesīga sniegt finanšu tirgus dalībniekam, kas lūdz piešķirt ārkārtas likviditātes aizdevumu.

(2) Latvijas Banka informāciju, kuru tā ieguvusi, pildot šā likuma D sadaļā minētos uzdevumus, kā arī citu informāciju, kas ļauj identificēt finanšu tirgus dalībnieku vai tā klientu, ir tiesīga izpaust finanšu tirgus dalībnieku darbību regulējošos likumos noteiktajiem tiesību subjektiem šajos likumos minētajos gadījumos un kārtībā.

(3) Citu šā likuma 76. panta pirmajā daļā minēto ierobežotas pieejamības informāciju Latvijas Banka ir tiesīga sniegt tādā veidā, kas ļauj tieši vai netieši identificēt naudas apstrādātāju, finanšu tirgus dalībnieku, tā klientu vai citu personu vai iegūt informāciju par iekšējām procedūrām un pasākumiem, kas tiek īstenoti attiecīgo Latvijas Bankas uzdevumu izpildes nodrošināšanai, šādos gadījumos:

1) tiesai — naudas apstrādātāja vai finanšu tirgus dalībnieka maksātnespējas vai likvidācijas lietā pēc naudas apstrādātāja vai finanšu tirgus dalībnieka maksātnespējas vai likvidācijas pasludināšanas;

2) izmeklēšanas iestādei, prokuratūrai un tiesai — ja šāda informācija nepieciešama krimināllietā;

3) operatīvās darbības subjektam — atbilstoši Operatīvās darbības likumam;

4) Valsts ieņēmumu dienestam — ja šāda informācija nepieciešama tā uzdevumu izpildei;

5) Finanšu izlūkošanas dienestam — ja šāda informācija nepieciešama tā uzdevumu izpildei;

6) parlamentārās izmeklēšanas komisijai — ja šāda informācija nepieciešama tās darbībai;

7) Eiropas Centrālajai bankai un Eiropas Savienības dalībvalstu centrālajām bankām — ja šāda informācija nepieciešama Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu izpildei;

8) Eiropas Savienības un Eiropas Savienības dalībvalstu institūcijām, tostarp Eiropas Savienības un Eiropas Savienības dalībvalstu izveidotajām koleģiālajām institūcijām un institucionālajām vienībām, kuru kompetencē ir finanšu tirgus dalībnieku, finanšu tirgu un infrastruktūras uzraudzība vai finanšu sistēmas stabilitātes veicināšana, un Eiropas Stabilitātes mehānismam — ja šāda informācija nepieciešama to uzdevumu izpildei;

9) Eiropas Savienības dalībvalsts institūcijai vai institucionālajai vienībai, kas ir atbildīga par maksājumu sistēmu pārraudzību, — ja šāda informācija nepieciešama to uzdevumu izpildei;

10) starptautiskajām organizācijām — ja šāda informācija nepieciešama to uzdevumu izpildei;

11) revīzijas iestādēm — ja šāda informācija nepieciešama šā likuma 84. pantā minēto uzdevumu izpildei;

12) citiem tiesību subjektiem — ja saņemta informācijas sniedzēja rakstveida piekrišana.

(4) Latvijas Banka ir tiesīga izpaust šā likuma 76. panta pirmajā daļā minēto ierobežotas pieejamības informāciju, ja tas nepieciešams Latvijas Bankas uzdevumu izpildei. Lēmumu par šādas ierobežotas pieejamības informācijas izsniegšanu pieņem Latvijas Bankas padome.

78. pants. Ja rodas Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra regulas (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas lēmumu 2009/78/EK 18. pantā aprakstītā situācija, Latvijas Banka ir tiesīga nodot ierobežotas pieejamības informāciju, kuru tā ieguvusi, pildot šā likuma D sadaļā minētos uzdevumus, kā arī citu informāciju, kas ļauj identificēt finanšu tirgus dalībnieku vai tā klientu:

1) citas Eiropas Savienības dalībvalsts centrālajai bankai, ja šī informācija ir būtiska, lai attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts centrālā banka varētu veikt tiesību aktos noteiktos uzdevumus, tostarp monetārās politikas īstenošanu un ar to saistītu likviditātes nodrošināšanu, maksājumu sistēmu pārraudzību un finanšu sistēmas stabilitātes nodrošināšanu;

2) Eiropas Sistēmisko risku kolēģijai, ja šī informācija ir svarīga, lai minētā kolēģija varētu veikt tai tiesību aktos noteiktos uzdevumus.

XIV nodaļa

Latvijas Bankas fiziskā drošība

79. pants. (1) Latvijas Banka nodrošina Latvijas Bankas objektu fizisko drošību.

(2) Latvijas Bankas objekti ir Latvijas Bankas kustamā manta un banknotes un monētas, nekustamais īpašums, Latvijas Bankas padomes loceklis, darbinieks un Latvijas Bankas nekustamajā īpašumā esoša fiziskā persona, kā arī cita fiziskā persona un objekts, kura aizsardzību pret fiziskiem apdraudējumiem nepieciešams nodrošināt Latvijas Bankas rīkotā pasākuma un veiktā skaidrās naudas pārvadājuma ietvaros.

(3) Lai nodrošinātu Latvijas Bankas objektu fizisko drošību, Latvijas Banka ir tiesīga iegādāties, glabāt, atsavināt un savā darbībā izmantot un pielietot ieročus, tostarp visu kategoriju šaujamieročus, lielas enerģijas pneimatiskos ieročus, to munīciju, kā arī speciālos līdzekļus.

(4) Latvijas Banka skaidrās naudas pārvadājuma un nekustamā īpašuma fiziskās drošības nodrošināšanā ir tiesīga iesaistīt Nacionālos bruņotos spēkus, ievērojot Nacionālo bruņoto spēku likumā noteiktās prasības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.09.2022. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2023.)

80. pants. (1) Lai nodrošinātu Latvijas Bankas objektu fizisko drošību, Latvijas Bankas darbinieks, kas nodrošina fizisko drošību, pildot darba pienākumus, atbilstoši kompetencei ir tiesīgs:

1) pārbaudīt personu apliecinošus dokumentus personām, kuras vēlas iekļūt vai atrodas Latvijas Bankas objektā, kā arī lūgt, lai Latvijas Bankas objektā esoša fiziskā persona labprātīgi uzrāda personiskās mantas, transportlīdzekli vai kravu un tās atbilstību apstiprinošus dokumentus;

2) pieprasīt, lai fiziskā persona ievēro Latvijas Bankas objektā noteikto kārtību un izbeidz prettiesisku darbību vai citu rīcību, kas apdraud Latvijas Bankas objektu drošību vai traucē darbiniekam, kas nodrošina fizisko drošību, pildīt savus darba pienākumus, vai atkarībā no fiziskās personas veiktajām darbībām lūgt attiecīgo fizisko personu atstāt Latvijas Bankas objektu vai izraidīt to no Latvijas Bankas objekta, ja fiziskā persona nepakļaujas lūgumam un turpina pārkāpt Latvijas Bankas objektā noteikto kārtību;

3) aizturēt fizisko personu, par kuru ir aizdomas, ka tā izdarījusi likumpārkāpumu, un nekavējoties nodot to Valsts policijai;

4) glabāt un nēsāt darba pienākumu veikšanai izsniegtos speciālos līdzekļus;

5) lietot fizisku spēku un izmantot un pielietot darba pienākumu veikšanai izsniegtos speciālos līdzekļus atbilstoši likumam "Par policiju";

6) nēsāt dienesta šaujamieročus;

7) izmantot un pielietot dienesta šaujamieročus atbilstoši likumam "Par policiju";

8) veikt bezpilota gaisa kuģa vai tāda cita veida lidaparāta, kurš nav kvalificējams kā gaisa kuģis, piespiedu nosēdināšanu vai iznīcināšanu, pielietojot gaisa telpas lietotājus neietekmējošus šaujamieročus, kas pielādēti ar tādiem elementiem, kuri nav paredzēti letālu seku radīšanai (piemēram, gumijas lodēm), vai speciālos līdzekļus un pēc iespējas veicot pasākumus, lai mazinātu iespējamu apdraudējumu personām.

(2) Latvijas Banka izdod iekšējo normatīvo aktu, kas nosaka Latvijas Bankas valdījumā esošo ieroču, munīcijas un speciālo līdzekļu glabāšanas, nēsāšanas, pārvadāšanas, pārsūtīšanas, treniņšaušanas un remonta kārtību.

81. pants. Lai nodrošinātu Latvijas Bankas objektu fizisko drošību un novērstu kaitējumu valsts aizsardzības un nacionālās drošības interesēm, Latvijas Bankas padomes noteikts tās loceklis vai darbinieks:

1) saskaņo tādas darbības, kuru veikšana aizsargjoslā ap Latvijas Bankas nekustamo īpašumu, kas noteikts par valsts aizsardzības objektu, ir aizliegta bez saskaņošanas ar Latvijas Banku;

2) pieņem lēmumu par bezpilota gaisa kuģa vai tāda cita veida lidaparāta, kurš nav kvalificējams kā gaisa kuģis, lidojuma atļaušanu virs Latvijas Bankas nekustamā īpašuma un tā tuvumā, ja šāds lidojums nav atļauts bez saskaņošanas ar Latvijas Banku;

3) pieņem lēmumu par bezpilota gaisa kuģa vai tāda cita veida lidaparāta, kurš nav kvalificējams kā gaisa kuģis, piespiedu nosēdināšanu vai iznīcināšanu, ja attiecīgais lidojums veikts, pārkāpjot normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā veicami lidojumi virs Latvijas Bankas nekustamā īpašuma, kuru izmanto par skaidrās naudas glabātavu, vai tā tuvumā.

82. pants. (1) Uz tā Latvijas Bankas darbinieka amatu, kurš nodrošina fizisko drošību, var pretendēt un šajā amatā var tikt nodarbināta fiziskā persona, kura atbilst šādām prasībām:

1) ir Latvijas Republikas pilsonis, ir sasniegusi 21 gada vecumu un tās izglītība, profesionālā pieredze, zināšanas, prasmes, tostarp valsts valodas prasme, fiziskā sagatavotība, veselības stāvoklis un sociālās kompetences atbilst Latvijas Bankas noteiktajām attiecīgā amata profesionālās kvalifikācijas prasībām un veicamajiem darba pienākumiem;

2) uz to neattiecas ieroču aprites likuma 23. panta 1.—12. punktā noteiktie ieroču atļaujas izsniegšanas aizliegumi, ja attiecīgā amata pienākumu pildīšanai paredzēts izsniegt šaujamieroci, lielas enerģijas pneimatisko ieroci vai to munīciju.

(2) Lai pārliecinātos, vai fiziskā persona, kas pretendē uz tāda Latvijas Bankas darbinieka amatu, kurš nodrošina fizisko drošību, vai ieņem šo amatu, atbilst šā panta pirmās daļas 2. punkta prasībām, Latvijas Banka ir tiesīga pieprasīt ziņas no Sodu reģistra, ieroču reģistra, Valsts policijas un valsts drošības iestādēm.

(3) Ja Latvijas Bankas darbinieks, kurš nodrošina fizisko drošību un kuram pienākumu pildīšanai paredzēts izsniegt šaujamieroci, lielas enerģijas pneimatisko ieroci vai to munīciju, neatbilst šā panta pirmās daļas 2. punkta prasībām, Latvijas Banka šādu darbinieku atstādina no darba. Ja, beidzoties Darba likumā noteiktajam maksimālajam termiņam, uz kādu var atstādināt no darba, attiecīgais Latvijas Bankas darbinieks joprojām neatbilst šā panta pirmās daļas 2. punkta prasībām, Latvijas Banka nekavējoties izbeidz darba tiesiskās attiecības ar šo darbinieku atbilstoši Darba likuma 115. panta piektajai daļai.

G sadaļa

Latvijas Bankas darbības pārraudzība

83. pants. Latvijas Bankas darbības pārraudzību veic Saeima:

- 1) Latvijas Banka iesniedz Saeimai Latvijas Bankas gada pārskatu triju darbdienu laikā pēc tā apstiprināšanas;
- 2) Latvijas Banka ne retāk kā divas reizes gadā sniedz Saeimas atbildīgajai komisijai informāciju par Latvijas Bankas darbību;
- 3) Latvijas Bankas prezidents sniedz atbildes uz Saeimas deputātu jautājumiem Saeimas kārtības rullī noteiktajā kārtībā. Atbildi uz Saeimas deputātu jautājumu, kas adresēts Latvijas Bankas prezidentam, atbilstoši viņa pilnvarojumam var sniegt Latvijas Bankas prezidenta vietnieks.

84. pants. (1) Latvijas Bankas finanšu pārskatu revīziju veic Eiropas Centrālās bankas Padomes ieteikti un Eiropas Savienības Padomes apstiprināti neatkarīgi ārējie revidenti.

(2) Citas revīzijas Latvijas Bankā veic Valsts kontrole, ievērojot šā likuma 3. pantā un šā panta pirmajā daļā noteikto.

(3) Valsts kontrole neveic Eiropas Centrālo banku sistēmas uzdevumu revīziju, kā arī neierobežo šajā pantā minēto neatkarīgo ārējo revidentu revīziju Latvijas Bankā.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums "Par Latvijas Banku" (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1992, 22./23. nr.; Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1997, 15. nr.; 1998, 23. nr.; 1999, 23. nr.; 2000, 13. nr.; 2001, 22. nr.; 2002, 14. nr.; 2006, 1., 14. nr.; 2009, 22. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2012, 70. nr.; 2013, 16. nr.; 2017, 5. nr.; 2019, 248.A nr.; 2021, 71. nr.) un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2000, 13. nr.; 2001, 24. nr.; 2009, 2., 6. nr.; Latvijas Vēstnesis, 2009, 196. nr.; 2010, 205. nr.; 2011, 169. nr.; 2012, 186. nr.; 2013, 183., 243. nr.; 2015, 122. nr.; 2016, 108. nr.; 2019, 129. nr.).

2. Līdz attiecīgu grozījumu izdarīšanai citos normatīvajos aktos:

1) tajos lietotais nosaukums "Finanšu un kapitāla tirgus komisija" atbilst šajā likumā lietotajam nosaukumam "Latvijas Banka";

2) tajos noteiktā Finanšu un kapitāla tirgus komisijas kompetence izdot normatīvos noteikumus uzskatāma par Latvijas Bankas kompetenci izdot noteikumus;

3) tajos lietotais nosaukums "Latvijas Bankas Aizsardzības pārvalde" atbilst šajā likumā lietotajam jēdzienam "Latvijas Bankas darbinieks, kas nodrošina fizisko drošību".

3. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.

4. Latvijas Banka ir Finanšu un kapitāla tirgus komisijas mantas, finanšu līdzekļu, tiesību un saistību pārņēmēja saskaņā ar Latvijas Bankas padomes apstiprināto plānu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pievienošanai Latvijas Bankai.

5. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas aktīvu un saistību starpību — tīros aktīvus, kas pastāv brīdī, kad Finanšu un kapitāla tirgus komisija tiek pievienota Latvijas Bankai, — Latvijas Bankas padomes noteiktajā kārtībā un apjomā izmanto šādi:

1) ja tie aktīvi ir pozitīvi, izveido rezervi iespējamo zaudējumu atlīdzināšanai saistībā ar tiesvedībām un prasībām pret Finanšu un kapitāla tirgus komisiju pirms tās pievienošanas Latvijas Bankai;

2) atlikušos tīros aktīvus, ja tie ir pozitīvi pēc šā punkta 1. apakšpunktā minētās rezerves izveidošanas, izmanto, lai turpmāk samazinātu Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku sedzamos Latvijas Bankas izdevumus saistībā ar finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanu un uzraudzību,

noregulējuma piemērošanu un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu;

3) ja tīrie aktīvi ir negatīvi vai kļūst negatīvi pēc šā punkta 1. apakšpunktā minētās rezerves izveidošanas, tos sedz, attiecīgi turpmāk palielinot Latvijas Bankas uzraudzīto finanšu tirgus dalībnieku sedzamos Latvijas Bankas izdevumus saistībā ar finanšu tirgus un tā dalībnieku darbības regulēšanu un uzraudzību, noregulējuma piemērošanu un kompensāciju izmaksas sistēmu nodrošināšanu.

6. Atlīdzinājumu par tiem zaudējumiem saistībā ar prasījumiem par Finanšu un kapitāla tirgus komisijas lēmumiem un rīcību pirms tās pievienošanas Latvijas Bankai, kuri atklājušies vai radušies pēc Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pievienošanas Latvijas Bankai un kuriem nav izveidota šā likuma pārejas noteikumu 5. punkta 1. apakšpunktā minētā rezerve, izmaksā no valsts budžeta.

7. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2022. gada finanšu pārskatus un gada pārskatu apstiprina Latvijas Bankas padome.

8. Šā likuma 13. panta trešajā daļā ietverto regulējumu ierobežojumam attiecībā uz Latvijas Bankas padomes locekļu pārvēlēšanu amatā — viena un tā pati persona var būt par Latvijas Bankas padomes locekli ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas — piemēro tiem Latvijas Bankas padomes locekļiem, kurus Saeima ievēlē amatā pēc šā likuma stāšanās spēkā.

9. Tām Finanšu un kapitāla tirgus komisijas amatpersonām un darbiniekiem, kuriem 2022. gada 31. decembrī ir spēkā esoša speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam un kuri ar 2023. gada 1. janvāri tiek pārcelti darbā Latvijas Bankā, attiecīgā speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam paliek spēkā līdz tajā norādītajam termiņam, bet ne ilgāk kā līdz 2023. gada 31. decembrim.

Likums stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2021. gada 23. septembrī.

Valsts prezidents *E. Levits*

Rīgā 2021. gada 6. oktobrī